ATEITIS

GEGUŽĖ—MAY 1983

VOL. LXXIII No. 5

ATEITIS

GEGUŽĖ—MAY 1983 VOL. LXXIII No. 5

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas.

Monstrancija — A. Jasmantas 121
Teologinis žvilgsnis į *L.K.B. Kroniką* — A. Saulaitis, SJ 122
Dvasios didvyriai *Kronikoje* — J. Šainauskaitė 131
Nelegali diskusija sienlaikraštyje — iš *Aušros* 132
Venancijus Ališas — poezija 135
Rasa Arbaitė — dailė 136
Dvi kelionės — apysaka 138
KNYGOS: Religinės knygos amerikiečių bibliotekose — R. Kubiliūtė 141
STUDENTAI: Mūsų malda Mišiose — V. Dundzila 142
ATŽALOS: Clevelando moksleivių ateitininkų anketos rezultatai 144
VEIKLA 145
LAIŠKAI 150

Šį Ateities numerį redagavo Aldona Zailskaitė. Nuotraukos: D. Norvilaitė (121, 143), Lietuvių informacijos centro archyvo (viršelis, 122, 125, 126, 132), V. Bacevičius (144), H. Šatinskas (150). Iliustracijos R. Arbaitė (136, 137), K. Juzaitytė (138, 139, 140).

Viršelis: Julius Sasnasukas — tikintis moksleivis Lietuvoje (žiūr. psl. 132)

Vyriausias redaktorius: kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL 60130, USA. Telef.: 312-366-2446.
Redaktoriai: adv. Saulius Kuprys, Rima Sidrienė ir Aldona Zailskaitė.
Redakcijos nariai: dr. Roma Kuprienė, Jonas Kuprys, Vida Kuprytė ir dr. Linas Sidrys.
Rankraščių kalbą taiso J. Masilionis. Viršelio antraštė Jono Kuprio.

Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. Telef.: 312-434-2243.
Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija.
Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9:00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440 — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada $12.00. Single copy $1.50. Second class postage paid at Chicago, Illinois. © 1983 by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis. All rights reserved.

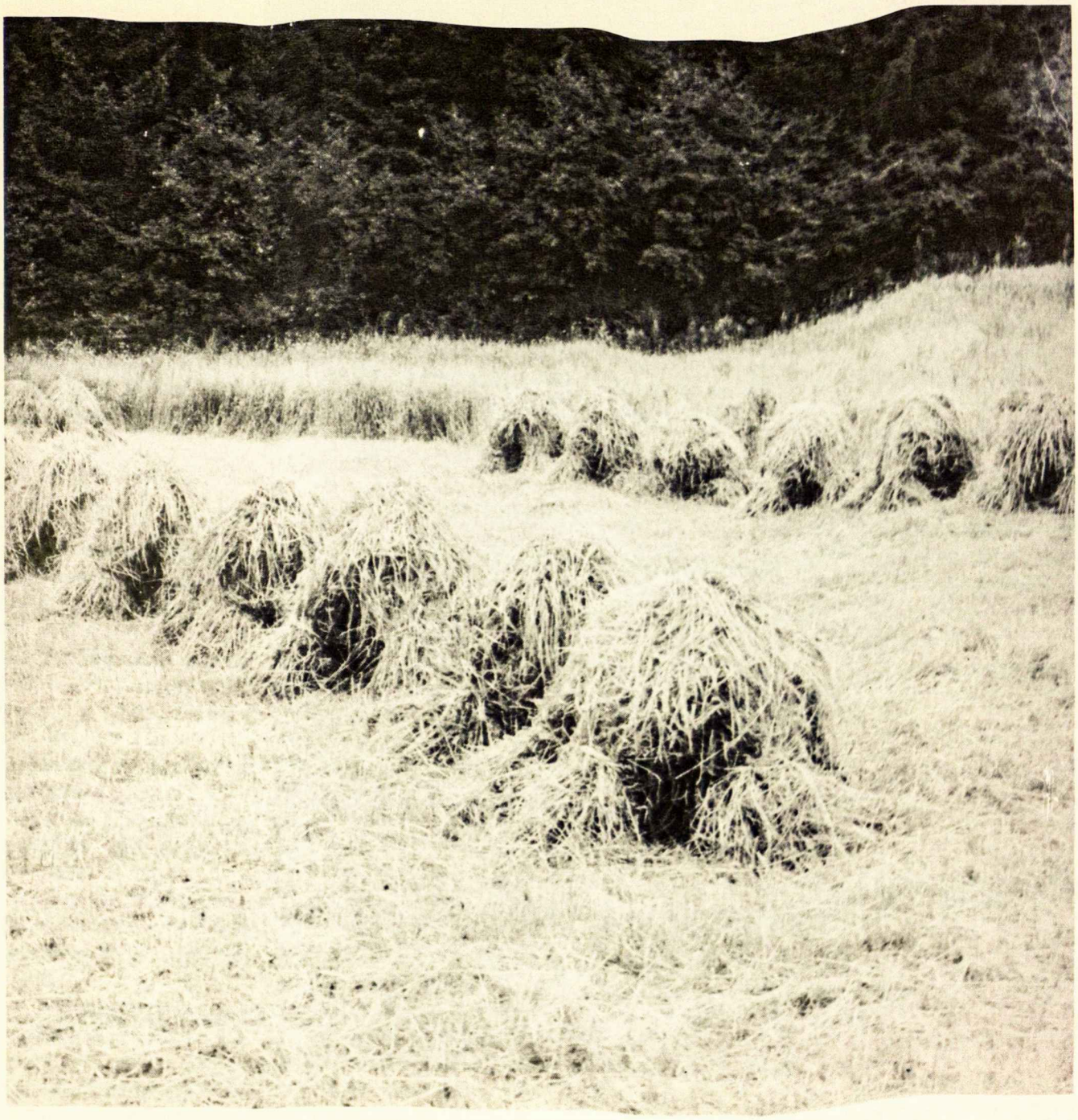

MONSTRANCIJA

Laukų rageli raliuonėli,
Tu saulę mums atraliavai.
Ir auksu užplieskė javai,
Lyg būtume šimtus monstrancijų pakėlę.

Tik jos nėra, tos žiburėtos
Su vidurėliu baltučiu.
Mes dar nesumalėm naujų kviečių,
Dar mūsų girnų akmenys pakluonėm mėtos.

— Antanas Jasmantas
iš knygos *Ir niekad ne namolei*

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Žemaičių Kalvarija

TEOLOGINIS ŽVILGSNIS Į *L.K.B. KRONIKĄ*

ANTANAS SAULAITIS, SJ

ĮVADAS

Teologiniai pažvelgti į Lietuvos Bažnyčios pogrindžio dokumentus reikėtų visų pirma teologo. Antra, įžvelgti Lietuvos tikinčiųjų teologiją — religinius pradus, dėsnius, gyvenimą — panašu į pastangas iš tolo suprasti Naujojo (ar ir Senojo) Testamento religinę pasaulėjautą. Dokumentai negausūs, rinktiniai. Skirtingi autoriai, įvairios literatūrinės formos: laiškai, pamokslai, teismų bylos, atsiminimai, poezija, įstatymai. Pati *Kronika* teigia, kad išeivijos lietuviams sunku orientuotis Lietuvos religinio gyvenimo painiuose klausimuose (4/265). Reiktų kartu su *Kronikos* autoriais ir jų bendruomene gyventi, įsigyventi, kad teologinės sampratos ir šuoliai kone natūraliai išplauktų iš krikščionių gyvenimo, žodžių, švenčių ir raštų.

Norėdami suprasti Lietuvos tikinčiųjų teologiją, išreikšta 54-iose *Kronikose,* turėtume ją palyginti su

Šios mintys buvo pateiktos Ateities *akademiniame savaitgalyje, 1982 m. spalio 16 d., Chicagoje.*

Vienybės ryšys su šventuoju Tėvu yra siūlas ar laidas, kuris išlaiko Lietuvos Bažnyčią katalikišką, surištą su visuotine apaštaline Bažnyčia.

mums geriau pažįstama teologija ar teologijomis. Kaip Šventajame Rašte, kaip Bažnyčioje per du tūkstančius metų, taip ir *Kronikoje* nėra vienos teologijos, vienos pažiūros, vieno ir vienintelio supratimo apie Dievą, Bažnyčią, Sakramentus, tikinčiųjų dorą, gyvenimą ir uždavinius pasaulyje. *Kronika* nėra teologijos vadovėlis, o „skriaudžiamo žmogaus šauksmas" (3/20), kuris atspindi daugelio lietuvių mąstyseną ir jausmus (3/89). Iš tūkstančių puslapių tenka išsijoti tai, ką galima šiek tiek moksliškai suvokti.

Norėdami religines sroves giliau suprasti, turėtume suvokti nuo mūsų visai skirtingą socialinę ir kultūrinę aplinką, kurioje Lietuvos tikintieji gyvena jau dvi kartas. Religinis tikinčiųjų gyvenimas vystosi kitaip, negu mūsų per tuos 40 metų. Pati *Kronika* per dešimt metų atspindi savo žodyne, sąvokose, rūpesčiuose tą bendruomenės brendimą, vystymąsi, gilėjimą. Dėl šios priežasties taip pat nėra vienos erdvėje sustojusios ar sustingusios teologijos, o gyvo kūno alsavimas.

Dabar aptarsiu tik kai kuriuos Lietuvos tikinčiųjų teologijos ryškesnius bruožus. Neįtrauksiu svarbių klausimų: Bažnyčia ir valstybė, mokslas ir religija, apologetika. Pasidalinsime metmenimis apie Bažnyčią, pasauliečius ir dvasininkus, tikinčiojo gyvenimą, laikyseną ateistų atžvilgiu, sąžinę, tikybos ir tautybės sąlytį.

Šio straipsnio tikslai yra (1) padėti skaitytojams apmąstyti religinius klausimus, nes nuolat „teologizuoti" yra vienas krikščionio uždavinių, (2) pasiūlyti kelias Lietuvos tikinčiųjų teologijos apybraižas, (3) klausti, kas riša mūsų religinį gyvenimą su Lietuvos Bažnyčia. Jausdamas, kad Kronika mus, išeivijos lietuvius, nepaprastai paveikia, ėmiausi pastangų šias mintis atrinkti ir išreikšti, norėdamas suprasti, kaip ir kodėl mūsų pasąmonėje ar net ir sąmonėje brėsta ypatingas solidarumas *tikėjimo* apimtyje.

Bažnyčia

Lengviau Lietuvos tikinčiųjų supratimą apie Bažnyčią iš *Kronikos* tekstų apibūdinti, jei pažvelgsime į priimtus Bažnyčios „modelius" arba sampratų užuomazgas. Teologai paprastai tikinčiųjų pažiūras į Katalikų Bažnyčią rūšiuoja trimis kryptimis: hierarchinė, istorinė, bendruomeninė. Jeigu mums reikėtų pasakyti, kuriam Bažnyčios modeliui *Kronikoje* vaizduojama Bažnyčia labiausiai tinka, kaip atsakytume į klausimą: struktūrinė (hierarchinė), Šventosios Dvasios vedama (istorinė), atsinaujinančio kūno (bendruomeninė) Bažnyčia?

Nei *Kronikai,* nei man neateina į galvą kalbėti apie mūrinę bažnyčią, apie pastatus, nors jaunasis šv. Pranciškus, kurio 800 m. sukaktį neseniai šventėme, Viešpaties žodžius „atnaujinti bažnyčią" suprato remonto prasme. *Kronika* visada kalba apie gyvosios bažnyčios statybą (2/219). Aptarkime kelis dokumentuose ryškesnius Bažnyčios bruožus.

1. Vietinė Bažnyčia. Aiškų signalą mums teikia pats pogrindžio leidinio pavadinimas, vargu ar įmanomas prieš Vatikano II suvažiavimą: Lietuvos Bažnyčia. Ne Bažnyčia Lietuvoje, ne Lietuvos katalikų, ne katalikų Lietuvoje, bet Lietuvos Bažnyčia (1/46). Tokia vietinės Bažnyčios sąvoka net mūsų tarpe nėra dar prigijusi, kai švenčiame Vatikano II paskelbimo dvidešimtmetį. Kuris iš skaitytojų kasdienėje kalboje sako: Amerikos Bažnyčia, Chicagos Bažnyčia, mūsų parapijos Bažnyčia (nekalbant apie parapijos mūrinį pastatą)? Kaip ir mes, taip ir Lietuvos tikintieji visuotinę Bažnyčią išgyvena vietoje, ten, kur gyvena, dirba. Vietinė Bažnyčia yra ta, kuri visuotinė savo apimtimi, savo narių visuma, turinti sąlygas gyventi, rūpintis, mokyti ir mokytis, tarnauti, spręsti, dalintis, reikštis — ir tuo pačiu įsišaknijusi savo aplinkoje, kultūroje, gyvenimo sąlygose.

2. Ryšys su Apaštalų Sostu. Jau nuo pirmojo šimtmečio aišku, kad Katalikų Bažnyčia gali vadintis bendruomenė, kuri gyvena vienybėje su Romos (miesto) Bažnyčia. Tai tikėjimo mastas. Vienybės ryšys su šventuoju Tėvu yra siūlas ar laidas, kuris išlaiko Lietuvos Bažnyčią katalikišką, surištą su visuotine apaštaline Bažnyčia. Tai aišku iš dokumentų: „Katalikų Bažnyčia Lietuvoje taip pat popiežiaus valdoma. Katalikai vyskupai, kunigai ir tikintieji turi klausyti popiežiaus, jeigu jie nori likti vienybėje su savo Bažnyčia" (48/40). Tas ryšys yra didžiulė paguoda, kaip rodo *Kronikoje* atspausdinti dokumentai popiežiui ir ypač Jonui Pauliui II-ajam.

Kiekvienam aišku, kad šis ryšys yra ir didžioji rakštis, kuri neduoda sovietams ramiai naktį miegoti: *Kronikoje* klebonas valdžios pareigūnei atsako: „Mes sekame Vatikano nurodymus, o jūs klausote Kremliaus nurodymų". Sovietų valdžiai, kaip ir kiekvienai valdžiai, nepatinka kokia nors kita priklausomybė ar ištikimybė už jos valdomų ir kontroliuojamų ribų. Todėl Lietuvos tikintiesiems tenka sunkesnė našta, negu rusų stačiatikių Bažnyčiai, kuri priklausoma tik nuo trečiosios Romos — Maskvos.

3. Bažnyčios uždaviniai. Kokios yra Romos Katalikų Bažnyčios pirmenybės, svarbiausi rūpesčiai ir

Gyvybingą ryšį tikinčiųjų šeimoje, bendruomenėje Lietuvos katalikai labai aiškiai ir sąmoningai jaučia maldoje, kurią siunčia į Sibirą, iš Sibiro atgal, kuria pasitiki savo broliuose ir seseryse Vakaruose.

uždaviniai šiandien, vidukelyje tarp Vatikano II pradžios ir XXI-jo amžiaus pradžios? Vienas būdas paskubom tas pirmenybes ištirti būtų peržiūrėti katalikiškąją spaudą ir surinkti duomenis apie straipsnių antraštes ir turinį. Vakaruose labai ryškus evangelizacijos uždavinys ir sąjūdis, paskatintas Vyskupų sinode 1974 m. Ryški tarnyba pasauliui ypač žmogaus teisių, teisingumo ir žmogaus vertės srityse. Plačiais bruožais kilęs ir augęs Bažnyčios atsinaujinimas įgavo aiškią kryptį ir sklandžius bruožus.

Tokiu pat būdu Lietuvos Bažnyčios pagrindinius rūpesčius aptarti nėra lengva, nes nėra laisvos religinės spaudos. Kokiais žodžiais ar specifiniais aprašymais bebūtų išreikštas, pirmasis uždavinys Lietuvoje yra toks pat, kaip pačios tautos: fiziniai išsilaikyti. Tai ypatingai aišku pirmuosiuose 30 *Kronikos* numeriuose. 42-oji *Kronika* pirmenybes papildo ar išreiškia keturiomis sritimis: vaikų švietimas, šeimų krikščioniškas gyvenimas, didesnis vaikų skaičius šeimoje, kova už blaivybę (42/20). Kova už žmogaus teises yra visų pirma kova už pačią gyvybę. Ar pastebėjote, kad trys iš šių keturių uždavinių liečia šeimą?

Lietuvos Bažnyčia tiek panaši į Naujojo Testamento laikų Bažnyčią, kad net graudu. Už savo net fizinę gyvybę kovojanti tikinčiųjų bendruomenė nepaprastai uoli misijų srityje, misijos uždaviniuose. Kiek aprašymų apie katalikus Baltarusijoje, Moldavijoje, Ukrainoje, kiek rūpesčio nešti Dievo žodį ar palaikyti jau tikinčiuosius kitų tautų žmones Tarybų sąjungoje! Jausdama misijinį ryšį su visuotinės Bažnyčios uždaviniu tarnauti pasauliui (4/277), Lietuvos Bažnyčia prašo Airijos Bažnyčios ruošti Lietuvai misijonierių (4/15).

4. Ryšiai Bažnyčioje. Lietuvos Bažnyčia didžiuojasi, kad tikėjimo tiesų ir doktrinos atžvilgiu ji vieninga, daug vieningesnė už kai kuriuos kitus katalikiškus kraštus. Tokį dogmatinį vieningumą paskutiniaisiais metais aiškiai matome Lenkijos Bažnyčioje ir joje išaugusiame Jone Pauliuje II.

Gyvybingą ryšį tikinčiųjų šeimoje, bendruomenėje Lietuvos katalikai labai aiškiai ir sąmoningai jaučia maldoje, kurią siunčia į Sibirą, iš Sibiro atgal, kuria pasitiki savo broliuose ir seseryse Vakaruose. Maldos solidarumas (5/323, 334) katalikiškumui, krikščionybei būtinas.

Būtų galima klausti, ir nemokėčiau atsakyti: ar prie vienybės ar vieningumo nepriklausytų taip pat ir 40-ties metų tarybinio auklėjimo įtaka. Kolektyvinis švietimo dėsnis, vienas iš svarbiausių, kartojamas diena iš dienos net darželyje yra: kas mano yra mūsų, kas mūsų yra mano. Prabėgomis tai paminėjus, tiktų savęs paklausti, kuris iš mūsų savaime sakytų, o dar svarbiau jaustų, kad Bažnyčia yra mano, mūsų? O gal labiau jaučiame ir kalbame, kad ten kažkur kažkas kažką keičia, sprendžia, daro, o mes esame tos kaitos aukos, kreipiniai ar neveiksmingi gavėjai?

5. Atgimstanti Bažnyčia. Pakartotinai dokumentuose rašoma apie Lietuvos religinį atgimimą (5/301, 48/16, 49/5, 51/8). Patys *Kronikos* autoriai pastebi pažangą, keitimąsi, skatinamą pačios *Kronikos,* kitų įvykių, o labiausiai — Šventosios Dvasios. Žiūrint vien tik į *Kronikos* tekstus chronologine tvarka, kartu su kalba apie dvasinį atgimimą gausėja dokumentų, kalbančių apie krikščionio gilų asmeninį ryšį, prisirišimą ne prie atsieto ir tolimo Dievo, bet artimo Kristaus asmens. Dievas kūrėjas (3/258, 4/309) virsta į Dievą, kuris veda, vairuoja (4/53, 54), ir priartėja kaip Kristus gyvas tikinčiojo širdyje (5/36). Visiems aišku, kad Bažnyčia atsinaujina tada, kada tikinčiųjų bendruomenė padeda tikinčiajam asmeniškai priartėti prie Kristaus asmens ir tą gyvybinį ryšį savo bendruomeniniame gyvenime išreiškia. Todėl kalbose su ateistais tikintieji pabrėžia, kad Dievas, apie kurį bedieviai kalba, visai ne tas pats krikščionių Dievas (3/106).

6. Kenčianti Bažnyčia. Svarstydami Bažnyčios modelius, teologai vis labiau atkreipia mūsų dėmesį į kenčiančios Bažnyčios modelį, būdingą pirmiesiems trims šimtmečiams. Tuo metu krikščionio idealas ar net siekis buvo kentėti ir mirti už tikėjimą, geriau pasakius, už Kristų, savo brolius ir seseris, už savo įsitikinimus. Kentėti ir aukotis. Ramesniais laikais kenčiančios Bažnyčios modelis liko, bet nebebuvo persekiojimo, kuris kankintų. Tada kančios ir aukos žodynas buvo perkeltas į kitą sritį: atgailos, pasninko, išteklių auką, nors tradicinė aukos sąvoka visada liko užnugaryje: auka yra visa tai — gera ir lengva, liūdna ir sunku — kas sujungia žmogų su žmogum ir žmogų su Dievu. Tą patį kitaip pasakyti būtų galima klausimu mums: kai gyvename gan laisvame krašte, ar mums tinka kankinės Bažnyčios ir kankinio kataliko modelis? Jaučiu, kad pagrįstai nebesame linkę atsisakyti visų malonumų, patogumų, nuosavybės, draugų, *džiaugsmo,* kad būtume geri katalikai ar krikščionys. Jau pradedame patys rečiau sakyti, kad Dievo valia, kad žmogus kentėtų, kad Dievas bando ar baudžia. Jeigu Dievas, kaip Jonas Paulius I sakė, yra ir Tėvas, ir Motina, tai jis panašus į mus, kurie savo vaikams kančios nelinkime ir nesiunčiame. Statistika rodo, kad kančia ir vargai paprastai žmogų palaužia,

nužemina, ir todėl vis labiau tikime Viešpaties veikiamu dvasios ir kūno gydymu.

Kronikoje ryškus Bažnyčios modelis, sutampantis su Naujojo Testamento ir pirmykščios Bažnyčios vaizdu: „toliau aukotis (41/18), kentėti už Dievą ir Tėvynę... mielai kentėsiu... pasitikiu Dievo palaima ir pagalba, bet tebūnie jo valia... tik per kančią meilė visu savo grožiu spindi... Ačiū Dievui, kad leidžia kančios keliu eiti ir teikia jėgų (5/475, 4/320)... kraujo sėkla krenta į skausmo dirvą (4/52, 149)... iš Viešpaties kančios ir mėginimai (4/323)". „Tik mylintiesiems viskas darosi lengva" yra turbūt visoje *Kronikoje* ryškiausias dėsnis, suderinantis ir persekiojamų ir ramiai gyvenančių krikščionių pašaukimą (3/73).

7. Pogrindžio Bažnyčia. Tik vėlesniuose *Kronikos* numeriuose aiškiau kalbama apie katakombų Bažnyčią: (4/271, 5/247). Lietuvos Bažnyčia panaši į pirmųjų amžių bendruomenę ne tik priespauda iš valdžios, bet ir savo veikimo būdu. Teismų byloms ir kaltinimams išėjus aikštėn, paaiškėjo slapta religinio švietimo sistema, pogrindžio vienuolijos ir dvasininkai, spauda, pokalbiai, ekskursijos, rekolekcijos, pamaldos.

Bažnyčios modelyje *Kronika* įpina ir pogrindinę Bažnyčią, kuri esanti būtina (5/320). Susidarau įspūdį, kad nei ateistai, nei tikintieji tikrai iš pradžių nežinojo, ar viešoji ir pogrindinė Bažnyčia suskaldys Lietuvos Bažnyčios vienybę, ar neišugdys kitokių vertybių, ar neįsigalės koks nors priešiškumas vien dėl sąlygų, kuriose „abi Bažnyčios" reiškiasi.

Panašų dalyką esame išgyvenę Vakaruose, kai buvo kalbama, ir kai kur dar pasireiškia, pogrindinės bendruomenės, už hierarchijos kontroliuojamų rėmų. Turbūt mes visi kartais jaučiamės pogrindyje tada, kada mūsų gilūs apmąstyti ir maldoje išsijoti įsitikinimai nevisai sutampa su oficialiu mokymu, nurodymais ar įstatymais. Tai rišasi ir su žmogaus, tikinčiojo sąžinės laisvę, kuri bus aptarta vėliau.

Pasauliečiai ir dvasininkai

1. Tikinčiojo įsipareigojimai. Koks Lietuvoje tikinčiojo krikščionio vaizdas ar atvaizdas? O kas pagal mus būtų tikrai tikintis katalikas? Kokios kataliko pareigos ir kaip jis ar ji šiuos įsipareigojimus turėtų pildyti? Pavyzdžiui, jeigu JAV katalikų tarpe 50% pastoviai sekmadienio pamaldų nelanko, kiek norėtume Mišiose dalyvavimą į krikščionio „modelį" įskaityti? (Panašus nuošimtis galioja ir lietuviams katalikams.) Kiek su kataliko vardu rišamas dorinis gyvenimas, ir kur dora glūdi? Kiek reikalaujama, kad krikščionis ne tik savo kambarėlyje toks katalikas būtų, bet liudytų savo įsitikinimus ir priklausomybę tikinčiųjų bendruomenei mokykloje, darbovietėje, visuomenėje, turgavietėje? Kiek iš kataliko reikalaujama veiklos, aktyvumo, atsakomybės? Kiek užtenka judėti, daryti?

Kronika labai dažnai mini „pareigą" (1/63, 103, 3/190, 332, 4/252). Išeivijos lietuviai daug dažniau „pareigos" žodį taria, negu bendrai kiti aplinkos katalikai. Ne veltui *Kronika* pabrėžia, kad atlikti krikščionio pareigas dar neprilygsta jo uždaviniui liudyti ar išpažinti tikėjimą (5/87).

Kaip Lietuvos tikintieji jaučia ir įgyvendina savo atsakomybę už bendruomenę, už Bažnyčią? Koks pasauliečio vaidmuo, sugretinus jį su dvasininku?

2. Kunigų pareigos ir uždaviniai. *Kronikos* puslapiuose nuolat rašoma apie kunigo pareigas: lankyti ligonius, krikščioniškai laidoti, krikštyti, teikti sakramentus, mokyti vaikučius net giesmių, mokyti tikėjimo ir doros, klausyti išpažinčių, būti drąsos pavyzdžiu, lankyti parapiečius, šventinti namus, organizuoti žmones, rūpintis pastato remontais, laikytis kanono teisių, stoti už žmogaus teises, skelbti Dievo žodį... Sąraše esminiai dalykai ir ne tiek svarbūs. Bet kaip su jo vaidmenimi tikinčiųjų bendruomenėje?

Ar kunigo vaidmuo toks, kaip seniau klebonų kari-

Šiluva

Vysk. Liudas Povilonis Šiluvos atlaiduose.

katūrose? Čia *Kronikai* į talką gali ateiti pogrindžio *Aušra* (1/26ss, 3/84-86), kuri išryškina, kad kunigas turi gyventi tikėjimu. Ir tuoj prideda, kad kunigas vadovauja, kad jis — tautinis ir religinis vadas Valančiaus pavyzdžiu.

Dvasininko vaidmenį nuo seniau buvusio klerikalizmo, dvasininkų dominavimo apvalo pačios sąlygos Lietuvoje. Net vaikas tardytojams atsako: „Tikiu Dievą, ne kunigą" (2/42). Lietuvos katekizmuose sakramentus teikia nebe senųjų religinių knygelių kunigas, o pats Kristus, stovįs prie ligonio ar prie vaikelio. Kai sąlygos tikinčiųjų akyse išskiria bent dvi kunigų rūšis — pataikaujančius ir kovojančius, turbūt ir tyliuosius — tai katalikai turi pergalvoti, kaip jie supranta kunigo vaidmenį religinėje bendruomenėje (5/143, 145).

3. Vyskupai. *Kronikoje* gausu svarstybų apie vyskupus. Vienur sakoma, kad Lietuvai daug vyskupų nereikia „aliejams šventinti ir klierikams įšventinti". Kitur — ir dažnai — vyskupiškais pavyzdžiais šviesiai rodomi vyskupai namų arešte ar jų kanonines teises suvaržius. Barami ir peikiami vyskupų pareigas einą dvasininkai, kurie pataikauja valdžiai.

Kadangi Katalikų bažnyčioje dvasininkai turi ypatingą vaidmenį, ne kaip, pavyzdžiui, mohametonų ar Jehovos liudininkų, šis dvasininkų rolės, laikysenos ir net doros klausimas tikrai keblus ir sudėtingas. Su juo turi susidoroti visi katalikai, bet prie-spaudoje klausimas ryškesnis ir aktualesnis.

Ar *Kronikoje* ryškiausi tikėjimo liudytojai yra vyskupai, kunigai, pasauliečiai? Kieno įtaka, ryžtas, veikla, sprendimai turi persvarą *Kronikos* puslapiuose? Kiekvienas *Kroniką* rūpestingai sekąs gali šiuos klausimus nesunkiai atsakyti.

4. Pasauliečių atsakomybė. Pagrindinis ir lengvai matomas termometras vietinei Bažnyčiai patikrinti ar ją įvertinti yra pasauliečių (tai yra, žmonių) įgyvendinama atsakomybė už visą tikinčiųjų šeimą. Pavyzdžiui, jeigu parapijoje be įprastinių pareigūnų (vargonininkas, zakristijonas, Mišioms patarnautojai, choras, mokytojai ir kt.) dar yra skaitytojai, Eucharistijos ministrai, diakonai, parapijos taryba, liturginė komisija, jaunimo pastoracijos komisija, jaunų šeimų ratelis, evangelizacijos grupė ir kiti, tada sakome, kad ta Bažnyčia yra gyva, atsinaujinusi. Tokios bendruomenės dvasinė temperatūra artėja prie bendruomeninio Bažnyčios modelio ir tolsta nuo hierarchinės piramidės.

Kronika į šią praktišką atsakomybę kreipia daug dėmesio: katalikas turi rūpintis bendruomeniniais, religiniais reikalais (2/258), pašaukimais (2/220), šalpa (3/355, 5/314, 497), organizuodamas kitus (2/275), ruošdamas vaikus sakramentams (1/36, 3/153, 395), net pravesti pamaldas (4/272) be kunigo. *Kronikoje* kunigas sako: „bažnyčia ne mano, o parapijos" (1/152).

Išeivijos lietuviai daug dažniau „pareigos" žodį taria, negu bendrai kiti aplinkos katalikai. Neveltui *Kronika* pabrėžia, kad atlikti krikščionio pareigas dar neprilygsta jo uždaviniui liudyti ar išpažinti tikėjimą.

Ką mes savo parapijose jaučiame apie *bendrą* tikinčiųjų ir kunigų atsakomybę vietinėje Bažnyčioje (parapijoje)?

5. Parapiniai komitetai. Ypatingas pasauliečių atsakomybės atvejis visuotinėje Bažnyčioje yra parapijų tarybos. Mums, Amerikos gyventojams, istoriniai aišku, kad JAV demokratinė santvarka išsivystė iš protestantų bažnytinių bendruomenių, kuriose pasauliečiai turėjo sprendžiamos galios — ir šiandien tebeturi. Tačiau Katalikų Bažnyčia šiame krašte lygiai prieš šimtą metų pasauliečių atsakomybę parapinių komitetų forma išsprendė kitaip, hierarchinės Bažnyčios naudai. Vatikanas II davė šuolį mums suprasti, kad žmonių dalyvavimas bažnytinėje vadovybėje nėra iš vyresnybės pavesta ar jos malone suteikta, bet įgimtinė krikščionio asmens teisė. Kaip veikia ir kiek atsakomybės turi mūsų parapijų tarybos?

Lietuvoje svetima valdžia skatino ir įsakė steigti komitetus, kuriuos ji bando kontroliuoti, jų sąstatą sudaryti, jiems sprendimus įpiršti, per juos kiršinti tikinčiųjų bendruomenę. *Kronikoje* gausu pavyzdžių, kaip civilinį asmenį turįs komitetas prievarta sukamas bedievių tikslams. Pogrindyje rašoma, kad valdžia norėjo visa tai realizuoti, bet nepasisekė (3/170). Atrodo, kad vėlesniuose numeriuose ne taip priešiškai žiūrima į bažnytinius komitetus, bet pabrėžiama jų katalikiška prigimtis pagal kanonų teisę (5/343).

Tikintieji ir ateistai

Iš Jėzaus lūpų turime esminį krikščionio požymį; atlaidumą ir meilę priešams, nes ir pagonys myli ir brangina savo gimines ir draugus. Kiekvienam *Kronikos* ir kitų pogrindžio dokumentų skaitytojui labai aišku, kur Lietuvos tikintieji šiuo priešų meilės atžvilgiu stovi. Iš tikrųjų, *Kronikos* tyrumas šiuo reikalu visai lygiagretis Evangelijai, kurioje Jėzus karčius žodžius kreipia tiktai į veidmainius.

Pirmuosius gailestingumo varpus skambino prieš 25 metus pasirodžiusi Sibiro maldaknygė: „Suteiki mums apaštališkos dvasios, padėki mums savo gražiu elgesiu laimėti Viešpačiui sielų... Viešpatie, pasigailėk ir tų, kurie mus persekioja ir kankina, duoki ir jiems pažinti tavo meilės saldumą". *Kronika,* ypatingai teismuose kaltinamųjų žodžiuose ir dar labiau nuteistųjų tikinčiųjų laiškuose iš tremties, pilna atlaidumo ir apaštališko uolumo: „Niekas nepatobulina pasaulio neapykanta (49/36)... Mūsų tikslas — skleisti Evangeliją (41/11)... dalintis su blogais žmonėmis (41/17)... Tegul Viešpats atveria jų akis... nes jų kelias sunkus (50/25)". Jie bedievius vadina paklydusiais broliais ir seserimis, juos vaišina.

Kas iš *Kroniką* studijavusių būtų pastebėjęs bedievių ir bedievių panaudojamų asmenų kryptin kartumo, neapykantos, šmeižto, ar pasmerkimo? Per 54 *Kronikos* numerius, kiek kartų užtiktume grasinimus pragaro ugnimi ir dantų griežimu komunistams, kalėjimų sargams, tardytojams?

Taip *Kronika* kalba atlaidžiai ir gailestingai. Kodėl? Lietuviai nuo seno humaniški visų tautų žmonėms, teigia *Kronika* (2/282). Ji moko atskirti patį žmogų nuo jo daromos klaidos (4/114). Lietuvius sąlygos privertė naujai žiūrėti į rusų tautą (2/357) ir iš vis nesiremti tautine neapykanta (tai kartoja ir *Aušra* (3/230), nes ir lietuviai patyrė gera iš kitų tautų žmonių (4/54). Šie nusiteikimai panašūs į izraelitų Babilonijos tremtyje, kai jie iš arčiau pažino pagonių tautas, to paties Dievo vaikus (žr. 2/294). Bedievius *Kronika* pateisina klaida, nežinojimu, tikėdama, kad jie atgytų, jei sąlygos leistų (5/245, 253).

Prie šio skyrelio apie priešus reikėtų prikabinti ir iš vis visą priešingybės ar priešiškumo klausimą. Sovietijoje pažiūra į drausmingumą, kolektyvinę tvarką visai kitokia, negu Amerikoje. Kolektyvinis susiklausymas ar bent prisitaikymas turi visai kitokią dvasią, negu laisvų žmonių sutarimas ar paklusnumas įstatymams, liečiantiems kasdienį gyvenimą. Galima manyti, kad Tarybų sąjungoje būti priešingam ar protestuoti yra sunkiau ne tik dėl diktatūrinės valdžios galios, bet dėl pačios kolektyvinės nuotaikos.

Kai sąlygos tikinčiųjų akyse išskiria bent dvi kunigų rūšis — pataikaujančius ir kovojančius, turbūt ir tyliuosius — tai katalikai turi pergalvoti, kaip jie supranta kunigo vaidmenį religinėje bendruomenėje.

Pagrindinis ir lengvai matomas termometras vietinei Bažnyčiai patikrinti ar ją įvertinti yra pasauliečių įgyvendinama atsakomybė už visą tikinčiųjų šeimą.

Kaip žiūrime į priešus išeivijoje? Kaip vertiname protestus ar priešingybę valdžiai? Pavyzdžiui, *Kronika* rašo „tik tokie vyskupai būtų tikintiesiems priimtini, kurie kovoja prieš valdžią" (40/8), bet ką mes manome apie vyskupus, kurie atsistoja prieš valdžią, pavyzdžiui, lotynų kraštuose?

Tikinčiųjų gyvenimas

Trumpai teologinei apžvalgai priklausytų ir tikinčiųjų gyvenimo arba bent tikinčiųjų gyvenimo matomos apraiškos sritis. Čia reikėtų kalbėti apie daug ką, bet parinkti tik trys dalykai: sakramentai, sąžinė ir moralė.

1. Sakramentai. Bažnyčios lankymas, sakramentams ruoša, Pirmoji Komunija, Sutvirtinimas, Santuoka bažnyčioje, ligonių patepimas, studijos kunigų seminarijoje, vyskupų parinkimas, procesijos, giedojimas chore, tarnavimas Mišioms: tai vieši ir matomi katalikų gyvenimo dalykai, kurie užima didesnę *Kronikos* puslapių dalį. Dėl jų daugiausia susikirtimų su valdžia, kaip ir dėl kryžių statymo ar knygų, nes visa tai — matomi dalykai. (Kaip ir mus Vatikano II atsinaujinimas labiausiai palietė šiose srityse, ypatingai liturgijoje, nebūtinai pasiekęs mūsų gilią krikščionišką esmę). Vėlesnės *Kronikos* kalinių laiškai ir teismuose pasisakymai išryškina maldos ir gilaus mąstymo svarbą kasdieniniame krikščionio gyvenime, bet tai mažiau apčiuopiama ir rečiau tampa viešo susikirtimo su ateistais priežastimi.

Švęsti sakramentus — tikinčiai Bažnyčiai būtina. Jau Justinas Apologetas prieš šimtmečius rašo, kad be Eucharistijos krikščionys negali gyventi. Taip ir Lietuvos tikintieji daug dėmesio kreipia į sakramentų šventimą, lankymą, kunigų pareigą sakramentus teikti. Įvykių Lietuvoje stebėtojas turi klausti, kiek viešas dalyvavimas šiose apeigose yra tuo pačiu ir tautinis ar politinis dalykas, demonstracija prieš valdžią, valdžios kad ir neteisingų įstatymų apėjimas, nepaisymas. Procesija ar atlaidai galėtų atrodyti kaip piliečių balsas už teises, ne tik uždaras vidinių religinių įsipareigojimų išpildymas. Todėl *Kronikoje* (40/54) ir rašoma, kad dalyvaujama tose visose apeigose ne demonstruoti, o iš širdies. Kas viešame Bažnyčios gyvenime ateistams rūpi, labai aišku iš jų anketų ir apklausinėjimų (žr. nuorodose *Ateistų rūpesčiai*).

Liturginis atsinaujinimas yra sritis, kurioje lengvai pastebime *Kronikoje* atspindimą dar „senovišką" tradiciją Lietuvoje. Tai faktas, duomuo, o ne koks užmetimas ar vertinimas. Vatikano II ar kitų dokumentų stokojama už Geležinės uždangos. Gavėnios metu nesilinksminti, nepuotauti, krikštyti kuo greičiausiai, pasninkas penktadienį, kunigo pareigas išpažintyje vadinti teisėjo role ir kiti — tai dar neatnaujinti dalykai, kaip ir Mišių kalba ar Mišių laikymas atsisukus nuo žmonių. Yra ir daug gilesnių dalykų: alkoholizmą laikyti nuodėme, savižudžius laikyti nusidėjėliais, pabrėžti žmogaus pastangas ir veikimą labiau negu žmogų, Dievo veiklos gavėju.

Kaip ir kitur, čia pilna ironijos, palyginus mūsų ir jų sąlygas. Pas mus procesijos kone išnyko, Lietuvoje procesijos ir atlaidai yra labai svarbi tikėjimo dalis (44/21). Arba, Lietuvoje pabrėžiamas Eucharistijos garbinimas šalia Mišių, ir laikomos labai svarbios ir reikšmingos grupės, surištos su tuo pamaldumu (Eucharistijos karžygiai, Eucharistijos bičiuliai, seserų Eucharistijos vienuolija). Vakaruose Eucharistinis pamaldumas perėjo į kitą, labiau dinamišką ir bendruomeninę plotmė.

2. Sąžinė. Kaip sunku, manau, mums čia laisvajame pasaulyje priimti Vatikano II aiškiai skelbiamą sąžinės laisvę. Nejauku be aiškių popiežiaus ar kunigo nurodymų apsispręsti. Šiandien nuo vaiko iki močiutės klausiame: „Ar reikia sekmadienį eiti į bažnyčią" arba „Kiek dažnai reikia eiti išpažinties", iš kitur ieškodami aiškios taisyklės.

Pagalbos, noru nenoru, savo sąžinę apspręsti ir sąžinės laisvę įgyvendinti ir Vakaruose, ir už Geležinės uždangos tikintieji gauna tais atvejais, kai ofi-

Liturginis atsinaujinimas yra sritis, kurioje lengvai pastebime *Kronikoje* atspindimą dar „senovišką" tradiciją Lietuvoje.

Kronikos teiginį patvirtina JAV sociologai, teigdami, kad etninėse šio krašto bendruomenėse savo tautiškumą stipriausiai išlaiko religingi asmenys.

cialus mokymas ar dvasininkų pavyzdys nesiderina su vidine nuojauta sąžiningo tikinčiojo širdyje.

Kronikoje sąžinės laisvės klausimas labai ryškus: „brangiausia žmogui yra sąžinė“ (2/224), žmogus turi klausyti savo sąžinės balso (5/135), nežiūrint spaudimo, rizikos darbe ar mokykloje, ekonominių pasekmių, tos viską supančios baimės (3/66/70). Ypatingai daug rašoma apie tėvų ir mokytojų sąžinę vaikų ir jaunimo auklėjimo reikalu.

Visiems katalikams aišku, kad sąžinė yra ta mūsų dalis, kurioje mums paaiškėja Dievo valia mums, ne tik nuosprendžiuose, bet ir nuosprendžių šaknyse, veiksmuose ir pasekmėse.

Gal todėl nenuostabu, kad *Kronika* labai atsargiai kalba apie tuos, kurie kitaip apsisprendžia, kurie sakramentų eina slaptai, kurie viešai nesireiškia, kurie klysta, tyli, abejoja. Dešimtmečių patirtis parodė, jog sąžinės laisvė tiek brangi, kad ji verta pagarbos ir su kito asmens nuosprendžiu nesutinkančio. *Kronika* rašo „nedrįstame teisti“ (40/7).

3. Moralė. Kokios dorybės šiandien laisvo krašto krikščioniui reikalingiausios? Kokios būtų mūsų aplinkos pagrindinės moralės problemos, blogybės? Kokias ydas ir kokias šviesias Dievo dovanas iššaukia mūsų aplinka? Ar mūsų sąrašas būtų labai panašus į Lietuvos tikinčiųjų sąrašą *Kronikoje?*

Kronikoje minimos šios blogybės, čia surinktos be ypatingos eilės: abortai, alkoholizmas, skyrybos, smurtas, melas, vergystės dvasia, paleistuvystė, trokšti valdžios, trokšti pinigų, trokšti karjeros, niekinti tradicijas, negerbti mokytojų, nepaklusnumas tėvams, uolumo stoka darbe, stropumo stoka moksle.

Didžiausiu blogiu (40/54), vėžiu (41/20) yra, kad Lietuva skęsta alkoholio jūroje (41/21). Tai rašoma pakartotinai, tai žinome ir apsilankę Lietuvoje. Turbūt nebūtų netikslu paminėti ar pastebėti, kad pagal *Kroniką,* kaip ir mūsų tarpe seniau, alkoholizmas suprastas ne tiek kaip apraiška, pasekmė ar liga, o kaip nuodėmė. Čia *Aušra* (1/112) kiek geriau išryškina viso klausimo esmę. Alkoholizmo priežastys yra: nuslopinti sąžinės balsą, sunki kova už buitines sąlygas, dvasinis gyvenimas be prošvaisčių, žmogaus nuvertinimas ir gyvuliškas traktavimas.

Žvelgdami į *Kronikos* ilgą ir skaudų sąrašą galima klausti tą patį, ką klaustume, surašę mums žinomas ydas: Ar jau į mūsų krikščionišką sąmonę persisunkė bendruomeninės ar visuomeninės, socialinės nuodėmės tikrovė? Ar dauguma šių visų blogybių yra asmeninės, nors ir turėtų platesnių pasekmių?

Kaip su vaikų doroviniu auklėjimu? Visi sutiktume su Lietuvos tikinčiaisiais, kad pagrindinė pareiga ir proga priklauso tėvams vaikus auklėti religiniai, moraliniai. Kaip praktiškai išeina? Kas religiškai auklėja Amerikos katalikų vaikus?

Vaikai — raktas į ateitį, ir todėl tarybinė švietimo sistema visais būdais bando prievarta vaikus iš tėvų įtakos ištraukti. Valdžia grasina iš tikinčiųjų tėvų atimti motinystės ar tėvystės teises. Valdžios visada nori apimti visą gyvenimą, sukoncentruoti jėgą ir galią.

Kiek ir kaip mokytojo uždavinys rišasi su šeimos uždaviniu vaikus dorai auklėti? Kiek tėvai įtraukti (čia ir ten) į mokyklą ar ryšius su mokytojais? Ieškant atsakymo, norint Lietuvos tikinčiųjų padėtį palyginti su mūsų aplinka, galima atsiminti, kad tarybinėje santvarkoje mokytojo vaidmuo kitoks, platesnis, tikriausia labiau panašus į tradicinį mokytoją Lietuvoje Nepriklausomybės laikais, kai mokytojo uždavinys nepasibaigdavo su skambučiu ar už mokyklos durų.

Tautybė ir tikėjimas

Religijos ir tautiškumo ryšį aptarti reikėtų atskiros studijos. Būtų labai įdomu pažvelgti į tradicines lietuviškas vertybes nuo senovės tikybos laikų, tų vertybių ir krikščioniškumo susipynimą į kone vieną pasaulėžiūrą. Ir palyginti lietuvių tautą su kitom krikščioniškom tautom, pavyzdžiui, Lenkija, kuri šioje srityje turi 500 metų daugiau patirties.

Kronikai rūpi Lietuvos praeitis ir pagarba istori-

Vaikai — raktas į ateitį, ir todėl tarybinė švietimo sistema, visais būdais bando prievarta vaikus iš tėvų įtakos ištraukti.

jai, etnografiniai darbai, papročiai, dainos, muzika, menas.

Ir *Kronika,* ir *Aušra* (1/31) teigia, kad nutautinimas ir subedievinimas vienas ir tas pats, kad sąmoningi ir susipratę lietuviai tikintieji nenutaus. Dorovė priklauso prie tautinių vertybių ir gyvybės. Vyskupas Valančius savyje išgyveno ir Bažnyčios, ir tautos reikalus.

Kronikos teiginį patvirtina JAV sociologai, teigdami, kad etninėse šio krašto bendruomenėse savo tautiškumą stipriausiai išlaiko religingi asmenys. Todėl ir suprantamas visos Kronikos pavadinimas, išreiškiąs vietinės Bažnyčios supratimą.

Išeivijoje tautinės bendruomenės veikla labai surišta su religinių bendruomenių gyvenimu. Peržiūrėję keliasdešimties metų pamokslus lietuviškose parapijose, galėtume klausti, kaip mūsų dvasininkai savo religinį ar teologinį pasiruošimą ir uždavinį įvykdė. Prieš keletą metų gan daug kas klausė arba sakė: „Kai einu į Bažnyčią, noriu išgirsti apie Dievą". Šiandieną turinio ir dėmesio atžvilgiu pamokslai labiau religiniai ir mažiau visuomeniški.

Pogrindžio spauda apie Lietuvą rašo: „Tiesiog stebuklinga, kad lietuvių tauta taip stipriai tiki" (5/507). „Kol matome bažnyčios bokštus, Lietuva dar gyva" (2/142).

Pabaiga

Šio straipsnio tikslas buvo apmąstyti *Kronikos* teologinį turinį. Apie jį pagalvoti padėjo pratimų lapeliai arba užrašai. Norintieji labiau įsigilinti gali pasinaudoti nuorodų rodykle.

Antrasis straipsnio tikslas — suteikti kelias teologines apybraižas. Matėme, kad Lietuvoje Bažnyčios modelis yra vietinis, bet surištas su Roma, gyvas misijine dvasia, kenčiantis ir dalinai pogrindinis. Labai svarbus sakramentų šventimas. Valdžiai apribojus kunigų veiklą, pasauliečių atsakomybė ir dalyvavimas išplitęs. Dvasiniame gyvenime ryškus dėmesys maldai ir asmeniniam ryšiui su Kristumi. Dorovėje ryškus atlaidumas priešams ir nepaprastai išvystytas žmogaus sąžinės tos vietos, kur žmogus išgirsta Dievo valią sau gyvenimiškas supratimas.

Trečiasis tikslas buvo klausti klausimus, kurie mūsų mintyse surištų išeivijos religinį pergyvenimą su Lietuvos tikinčiųjų dvasiniu pasauliu. Tarp tų klausimų buvo: Kokie yra mūsų vietinės Bažnyčios svarbiausi uždaviniai? Kaip su atsinaujinimu rišasi tikinčiojo asmeninis bendravimas su Kristaus asmenimi? Kaip įgyvendiname tikinčiojo įgimtą teisę dalyvauti Bažnyčiai vadovavime? Kiek ryškus mūsų tarpe atlaidumas priešams? Kada persvarstėme savo pažiūras į kitas tautas? Kas aišku ir dar neaišku apie sąžinės laisvę Bažnyčioje? Kokios dorybės mūsų aplinkoje reikalingiausios? Kaip vaikai ir suaugusieji religiniai lavinami mūsų tarpe? Šie klausimai kaip tik tinka lietuviškųjų parapijų metams.

Pradžioje buvo pasakyta, kad šiai temai reikėjo teologo. Ruošdamas pokalbį, žmogus jauti nepaprastą pagarbą tiems, kurių vardų net nedrįsti paminėti — Lietuvos kankinių ir išpažinėjų.

Nuorodos

Čia paduoti skaičiai — vienetai — *Kronikos* tomai lietuvių kalba; antrasis skaičius — puslapis).

Gyvoji Bažnyčia: 1/140, 2/215, 219, 341, 349, 4/326, 5/376.

Ryšiai su Apaštalų Sostu: 1/78, 173-4, 2/117, 120, 3/284, 168, 175, 4/14, 79, 93, 275, 282, 370, 437, 5/129, 175, 200, 237, 239ss., 254, 255ss, 268.

Ryšiai Bažnyčioje: 1/301, 4/15, 277, 328, 5/28, 299.

Tikinčiojo pareigos: 1/67, 103, 3/190, 332, 4/252, 5/87; reikalingumas 1/106, 2/258, 220, 275, 4/274, 5/358.

Kenčianti Bažnyčia: 1/54, 3/15, 3/73-74, 218, 345, 410, 4/52, 149, 155, 179, 190, 277, 338, 320, 321, 323, 429, 5/23, 27, 171, 296, 475, užgrūdina 1/63, 4/233.

Katakombose: 4/271, 273, 276, 280, 281, 5/247, 265, 319, 320.

Lietuvos vyskupai: 1/81, 83, 166, 2/324-5, 3/178-9, 250, 4/12, 21, 164, 266, 274, 278, 463, 5/18, 247, 248, 258, 261, 318, 483, 54/1-8.

Bažnytiniai komitetai: 2/115, 119, 3/170, 4/200-205, 5/375, 54/12.

Dvasininkų vaidmuo: 1/43, 52, 169, 170, 184, 2/181-2, 185, 197, 198-210, 65, 68, 220, 66, 3/389, 4/23, 165, 98, 244, 126, 5/37.

Priešų meilė: 1/41, 47, 172, 194, 290, 291, 2/282, 347, 357, 294, 3/63, 328, 310, 230, 4/51, 395, 393, 395, 114, 54, 5/44, 245, 251, 253, 309, 183.

Ateistų rūpesčiai: 1/254-8, 276, 2/58-59, 156, 377, 3/56, 156, 225, 400, 4/180, 212, 5/415.

Vidinis ir išorinis atsinaujinimas: Gavėnia 1/178; suvižudžiai 1/201; Dievo sąvoka 2/97, 3/106, 258, 4/309; krikštas 2/182, 5/305; pasninkas 5/93; rožinis 4/320, 5/302; Eucharistijos garbinimas 4/320, 5/103, 478; procesijos 2/147; varpai 4/221; Sutvirtinimas 5/202; kanonai 5/259, 265, 305, 358, 374, 376, 378.

Kunigas ir jo darbas: 1/152, 321, 2/42, 5/143, 145, 243.

Sąžinė: 1/41, 50, 2/224, 3/181, 4/112, 5/135, spaudimas 1/194-5, 177, 275, 3/163, 5/40, 104, tėvų 1/36, 29, 52, 224-5, 248, 285, 2/174-5, 398, 3/104, 163, 358-9, mokytojų

DVASIOS DIDVYRIAI *KRONIKOSE*

Komentuojant Lietuvos Bažnyčios apžvalgą Kronikose

Ses. dr. J. Šainauskaitė

Savo straipsnyje kunigas Antanas Saulaitis mini įdomių faktų iš Lietuvos Bažnyčios vystymosi sunkiose rusų valdžios sukurtose sąlygose. Jis kalba apie pavergtų lietuvių krikščionių vaizdą ir kelia klausimą, koks mūsų, čia laisvėje gyvenančių vaizdas. Kunigas Saulaitis bando surasti, koks Bažnyčios modelis geriausiai atvaizduoja kenčiančią Lietuvos Bažnyčią. Jis toliau rodo, kokie klausimai pavergtai Bažnyčiai svarbūs, kaip žmonės bendradarbiauja su kunigais ir net vietose kur trūksta kunigų, kaip tikėjimas gilėja žmonėse, ypač Kristaus įsakymas mylėti vieni kitus, kas puikiai matoma maldaknygėje *Marija, gelbėk mus.*

Kunigas Antanas, studijuodamas vėlesnes *Kronikos* laidas, rodo ne tik kad malda ir meditacija brangesnė žmonėms, bet taip pat kuriuose atvejuose kronika tyli — pavyzdžiui, nekalba apie tuos žmones, kurie nesielgia krikščioniškai, slaptai lanko bažnyčią, slaptai priima sakramentus, ir taip toliau.

Skaitant ne tik kun. Saulaičio straipsnį, bet ir pačią *Kronikos* laidą, man ypatingai kyla dvi mintys. Pirma: žaviuosi, kad taip uoliai Lietuvoje tėvai rūpinasi savo vaikų religiniu/tikybiniu auklėjimu. Nors jiems ir kalėjimas gresia, rizikuoja savo laisvę ir net gyvybę vaikus priruošti prie sakramentų, vesti į bažnyčią ir į Mišias. Žaviuosi dar daugiau, kad jaunimas lanko net ir pogrindinę seminariją nors gresia kalėjimas, kad net ir tėvai rūpinasi, kad būtų dvasiškijos tokiose sunkiose sąlygose, kur net gyvybei pavojus. Klausiu, ar taip čia, išeivijoje, čia, laisvoje žemėje? Kur tėvų rūpestis vaikų lavinimu dvasiniuose dalykuose/srityse? Man pačiai vieną kartą buvo pasakyta: „Sesele, nesirūpink! Tikybos pamokos nesvarbios! Tik kad mano vaikas mokėtų matematiką ir skaityti!" Ir kur rūpestis čia, išeivijoje, palaikyti dvasiškiją, skatinti jaunuolius į kunigus, į vienuoles? Ten, vergijoje, atgimimas prie dvasinių vertybių, prie nemirštančių vertybių; čia, laisvėje, kas darosi — ar rūpi, kad nyksta dvasinės vertybės, dvasiškija, vienuolynai? Jei nebūsime dosnūs Dievui, ar galėsime drįsti prašyti iš Dievo dosnumo mums?

Antra: *Kronikos* autoriai rašo daug apie išorinį tikinčiųjų gyvenimą, t.y. apie procesijas, prirengimą prie pirmos komunijos, bažnyčių uždarymą, kunigų nuteisimą į kalėjimus. Vergijoje, arba pačioje Lietuvoje ir net Sibire, gal nėra laiko nei progos (arba gal iš baimės) rašinėti apie gilesnį dvasinį gyvenimą, apie sielos gyvenimą su Dievu, Dievuje.

Todėl *Kronika* man primena knygą, parašytą amerikiečio jėzuito Walter Ciszek, *With God in Russia* — su Dievu Rusijoje. Toje knygoje kunigas Ciszek detaliai aprašo savo dvidešimt trejų metų išgyvenimą Rusijoje ir pačiame Sibire. Jis rašo, kaip ten diena iš dienos rūpinosi maistu ir gyvybe, kaip pergyveno neįmanomus šalčius ir sunkius darbus, kaip slaptai teikė sakramentus, šventas Mišias atnašavo. Toje knygoje jis dažnai kalba apie lietuvius, jų sunkumus, draugavimą, jų pagalbą vieni kitiems. Kai ši knyga buvo išleista, kunigas Ciszek visai nenurimo, nes jam svarbiausi dalykai nebuvo išreikšti. Jis toje knygoje atsakė tik į vieną klausimą — kas vyko diena iš dienos nelaisvėje/vergijoje. Kas buvo jam svarbiau jis aprašė antroje knygoje pavadintoj *He Leadeth Me* — Jis man vadovauja. Šioje antroje knygoje, kunigas Ciszek išlieja savo širdį, visą savo dvasinio gyvenimo išsivystymą per tuos dvidešimt trejus metus. Skaitydama šią antrą knygą, vis prisiminiau Teresės Avilietės ir Jono nuo Kryžiaus raštus. Šiuose raštuose, tų šventųjų kaip ir kunigo Ciszek, sekame žmogaus gilų dvasinio gyvenimo vystymąsi, net ir mistinį gyvenimą su Kristumi. Aš manau, kad iš Lietuvos tikinčiųjų dar atsiras tokių mistinių, dvasinių raštų, nes daug šventumo ten turėtų būti tarp tiek daug kentėjimų. Pati lauksiu tokių raštų iš mūsų tenykščių „šventųjų".

2/169-171, 3/105-110.

Dvasinis gyvenimas: malda 3/49, 328, 4/319, 5/134; ryšiai 4/14, 281, 336, 5/299; atlaidumas 4/395 ir žr. priešų meilė; solidarumas 5/323, 334; ryšys su Dievu 4/53, 54; su Kristumi 4/430, 5/40, 36, 191, 183-5, 54/20, 21.

Moralė: 1/62, 71, 78, 142, 203, 226, 264, 294, 2/229, 287, 97, 79, 3/62, 66, 70, 91, 93, 163, 215, 322, 4/40, 167, 320, 440, 157, 286, 5/81, 84, 124, 251, 301, 388, 392, 452.

Tautybė ir tikėjimas: 1/263, 2/123, 128, 129, 188, 326, 3/11, 296, 52, 204, 129, 229, 239, 306, 4/58, 67, 190, 5/124, 246, 252, esminis ryšys: 3/57, 109, 110-111, 5/182.

Pastaba: Šiame straipsnyje nuorodos iš anglų kalba *Kronikos* sąsiuvinėlių, pirma *Kronikos* nr., tada puslapis, pvz. 45/23. Nurodytos tik tos vietos, kurios pokalbyje tiesiogiai ar kitaip minimos, cituojamos ar kuriomis prielaidos bei teigimai ar klausimai remiasi.

NELEGALI DISKUSIJA SIENLAIKRAŠTYJE

Iš okupuotoj Lietuvoj leidžiamos *Aušros* Nr. 30 (70)

1981 m. rugsėjo mėn. Kapčiamiesčio (Lazdijų raj.) vidurinės mokyklos sienlaikraštyje pasirodė tokio turinio ateistinis straipsnis:

Tikintis jaunuoli, matau, kaip tu eini pro bažnyčios duris, pamirkai pirštus į švęstą vandenį ir, permetęs kryžių, suklumpi ant kelių. Nuolankiai nulenkęs galvą, mušdamas kumščiu į krūtinę, tu nužemintai kartoji: „Pasigailėk manęs, Viešpatie!“ Didinga vargonų muzika dar labiau gniuždo tave prie žemės.

Juk tu — šaunus jaunuolis, geras mokinys, prieš ką tu save žemini? Tu tiki, bet tiki aklai, negalvodamas. Tad sykį ryžkis, pasvarstyk apie savo tikėjimą, pagalvok, nebijodamas pragaro, nesitikėdamas dėl to prarasti dangų... Ar nekyla tau, tikintis jaunuoli, mintis, kad dievas tėra tik žmonių fantazijoje, kad jis yra toks, kokiu svajoja būti pats žmogus? O jis norėtų būti amžinas ir visagalis, tad ir dievą įsivaizduoja tokį.

Kokį žmogų religija labiausiai vertina? Tokį, kuris nusigręžia nuo gyvenimo, atsisako šeimos, darbo, niekina mokslo pasiektas gėrybes, o pasišvenčia nuolatinėms maldoms, kūno marinimui ir kančioms. Argi tau, jaunuoli, toks žmogus atrodo idealus? Kas atsitiktų, jei visa žmonija pasuktų šiuo keliu? Juk gyventume ir šiandien akmens gadynėje.

Paimkime, kad ir Kristaus problemą. Žmonija tiek nusikalto, jog dievas savo sūnų turėjo žemėn siųsti. Nejaugi visagalis dievas pats negalėjo žmonijos pataisyti, atvesti ją į tiesos kelią? Kam žemėje plinta ligos, kuriomis dievas esą baudžiąs nepaklusnius žmones? Kodėl jis negali sutrukdyti mokslo žmonėms išrasti priemones nuo šių savo bausmių? Vadinasi, mokslininkas galingesnis už dievą, jei išgelbsti jo pasmerktą žmogų.

Jaunuoli, tikėjimas yra žmogaus silpnumo, bejėgiškumo pasireiškimas. Jei tu esi tikintis, rimtai pagalvok, kuo remiasi tavo tikėjimas, jei nebetiki, padėk draugui nusikratyti neteisingų religinių pažiūrų.

P. PEČIŪRA

Rugsėjo 23 d. mokiniai pamatė sienlaikraštyje prisegtą tokį atsakymą į Pečiūros „kreipimąsi“:

Netikintis jaunuoli, matau, kaip Tu stebi mane, einantį pro bažnyčios duris, mirkantį pirštus švęstame vandenyje, darantį kryžiaus ženklą ir klaupiantį ant kelių. Tave tai stebina? Tu laikai tai savęs pažeminimu ir skatini mane „pagalvoti“? Pagalvokime kartu.

Ar Tau žinoma, kad šitaip „žeminosi“ visi, kuriais šiandien didžiuojasi žmonija? Pro bažnyčios duris kas sekmadienį eidavo Kopernikas, Kepleris, Heršelis, Niutonas, Galvanis, Amperas, Volta, Faradėjus, Džaulis, Tomsonas, Maksvelas, Rentgenas, Pasteras — visi jie buvo karštai tikintys žmonės ir kartu pirmojo ryškumo mokslo žvaigždės. Tu mokaisi apie juos iš savo vadovėlių. Bet savo vadovėliuose Tu nerasi nieko apie Nobelio premijos laureatę, Indijos vienuolę Teresę, kurios pastangomis nuo bado mirties išgelbėta dešimtys tūkstančių žmonių; nerasi apie tūkstančius katalikų kunigų, nužudytų hitleriniuose konclageriuose už tai, kad kovojo su nužmoginančia fašizmo sistema; nerasi apie lenkų kunigą Maksimilijoną Kolbę, kuris vokiečių konclageryje pasiūlė savo gyvybę, gelbėdamas kitą kalinį — šeimos tėvą — ir buvo jo vietoje nužudytas bado ir troškulio mirtimi. Visi šie žmonės — o jų milijonai — nesigėdijo „pamirkyti pirštus“ švęstame vandenyje...

Didinga vargonų muzika „nesugniuždė“ geniališkiausių kompozitorių: Haidino, Šuberto, Šopeno, Bacho, Bethoveno ir kitų, kurie skelbė, kad meninė intuicija, Meno, Grožio ir Harmonijos begalybė jiems kalba apie Dievo egzistavimą...

Su tuo kryžiumi, kurį gerbiame mes, tikintys Lietuvos jaunuoliai, 1863 m. savo sukilėlių priešakyje ėjo kunigas Antanas Mackevičius, dėl nepaprastos drąsos pramintas Vytautu Antruoju; tą kryžių prie savo mirties patalo laikė rašytojas Viktoras Hugo. Skaitei jo „Vargdienius“, netikintis jaunuoli? Paskaityk. Sustok ties to žmogaus minties gelme ir susimąstyk, ar jį ir jo kuriamas Kristaus Idealo persunktas asmenybes tikėjimas žemino ar iškėlė?

Ir kad aš, kaip rašote, esu „šaunus jaunuolis, geras mokinys“ — tai mano pasaulėžiūros nuopelnas. Jūs pastebite geras religijos išugdytas žmogaus savybes, bet niekinate jų šaltinį — toks elgesys primena Krylovo pasakėčią apie kiaulę po ąžuolu. Jeigu kalbama apie žeminimąsi, tenka priminti žodžio „žeminti“ reikšmę. „Dabartinės lietuvių kalbos žodynas“ apibūdina jį sinonimais „menkinti, niekinti, peikti“. Žiūrėti tiesai į akis nereiškia nei menkinti, nei niekinti. O tuo tarpu visi matome, kad žmogus turi daug silpnybių. Tarp jo ir visiško Tobulumo, kurį mes vadiname Dievu, yra didžiulė distancija. Sūnus nepažemina savęs, kai klaupiasi prieš motiną, prašydamas jos palaiminimo. Juo labiau nieko žeminančio nėra klauptis prieš visuotinį Gėrį, prieš Tiesą, tuo išreiškiant savo dėkingumą ir pagarbą teisingam Autoritetui, Kurį pripažino, Kurio veikimui savo nuopelnus priskyrė didžiausi žmonijos geradariai.

Taip, aš tikiu, bet tikiu ne aklai, ne pragaro baimės ar dangaus praradimo verčiamas. Tikiu būtent todėl, kad daug svarsčiau, lyginau, kad matau suluošintas savo netikinčiųjų bendraamžių jaunystes ir skaitau tokio lygio, kaip kreipimasis „Tikintis jaunuoli“, ateistinius straipsniukus. Jau vien iš šio straipsniuko galima įsitikinti, kad ateistinė propaganda mūsų Tėvynėje yra legalizuotas amoralumo skleidimas. Pirmiausia, jis kupinas akivaizdaus melo. Jo autorius galima suprasti — juk tikintieji šiandien neturi savo laikraščių, negali ginti savo pažiūrų per radiją, televiziją, viešuose susirinkimuose ar disputuose, — kurgi jie demaskuos niekšybę? O mes štai radome tam kelią.

Teigiama, kad religijai vertingiausias tas žmogus, kuris atsisako šeimos, darbo, niekina mokslo pasiektas gėrybes. Netiesa! Religija labiausiai vertina tą, kuris gyvenime paskleidžia daugiausia gėrio, o kadangi tai padaryti galima tik pačiam tapus maksimaliai geram, tai krikščionybė ypač vertina žmones, tobulai suderinusius savo asmenybę. Malda, mokymasis valdytis, neištižti kančioje yra priemonės, pajungtos būtent šiam tikslui. Žmonės, kurie uoliausiai šias priemones naudojo, nenusigręžė nuo gyvenimo, o jį kūrė ir keitė Gėrio linkme. Mūsų Tautos istorija žiba Mažvydo, Donelaičio, Valančiaus, Daukšos, Strazdo, Vaižganto, Širvydo vardais... Tad „kas atsitiktų, jei visa žmonija pasuktų šiuo keliu?“ Ateistinis sienlaikraštis teigia, kad gyventume akmens amžiaus gadynėje. O tarybinė spauda neseniai rašė, kad į akmens amžiaus gadynę, išžudžius trečdalį gyventojų, sugriovus šimtametes šventyklas, sunaikinus neįkainojamus meno šedevrus, buvo paversta Kampučija, pasukusi ateistinės diktatūros keliu. Ir Lietuvoje dažnėjantys bažnyčių apiplėšimai, kunigų žudymai, vandalizmas kapinėse aiškiai rodo, kuris kelias veda į akmens amžių; kur kūryba, o kur griovimas. Tokio griovimo pavyzdžiu gali būti ir kažkieno iš mano vienmečių mokyklos sienlaikraščiui perrašytas ateisto Pečiūros straipsniukas „Tikintis jaunuoli“. Juk rašyti apie dalykus, visiškai su jais nesusipažinus, tolygu sąmoningai klaidinti kitus.

Straipsniuke stebimasi, kad Dievas, pats negalėjęs pataisyti žmonijos, o turėjęs siųsti žemėn savo Sūnų, ir nežinoma, jog mūsų Tikėjimas kaip tik ir skelbia, kad

Ir Lietuvoje dažnėjantys bažnyčių apiplėšimai, kunigų žudymai, vandalizmas kapinėse aiškiai rodo, kuris kelias veda į akmens amžių...

Kristus yra Dievas, atėjęs parodyti mums Šviesos. Tik Jis tai daro ne partijos metodu — prievarta, panaudodamas savo visagalybę. Jis nieko nevaro į laimę. Dievas taip gerbia žmogaus autonomiją, kad leidžia jam laisvai apsispręsti už Šviesą ar už tamsą. Tokiu pat „nenoru žinoti", bet dideliu noru karikatūrinti dvelkia Dievo kaltinimas, kam Jis kankinąs žmones ligomis. Dievas, davęs žmogui kūrybines galias, liepia jam jas išvystyti ir panaudoti savo gerovei; o kas dėl mokslininkų, tai šį minties bukumu išsiskiriantį priekaištą leisime paaiškinti patiems mokslininkams, kad galėtume palyginti jų ir ateizmo propagandistų mintis. Štai penicilino išradėjas Flemingas, iškeliant jo nuopelnus medicinai ir jo atrastos gydymo priemonės svarbą, kukliai pasakė: „Aš suradau tik tai, ką Dievas nuo amžių buvo skyręs žmogui"...

Netikintis jaunuoli! Tikėjimas — ne žmogaus bejėgiškumo pasireiškimas. „Religija, — kaip sako poetas S. Jeseninas, — nėra socialinių ir ekonominių jėgų produktas. Tai žmogaus gelmių šauksmas". Tikėjimas mus skatina nenusilenkti netiesai, dvasines vertybes statyti aukščiau už duoną, pratina savarankiškai mąstyti. Kuris iš mūsų daugiau svarstėme, galvojome — ar Tu, netikintis jaunuoli, net nebandęs savomis mintimis kreiptis į mus, religingus savo vienmečius, ir „sugalvojęs" tik perrašyti mokyklos sienlaikraščiui P. Pečiūros straipsniuką, ar aš, tikintysis, savarankiškai atsakydamas į jį? Kuris galvojome, o kuris mechaniškai atlikome užduotį. Jau vien tai rodo, kurioje idėjinių barikadų pusėje yra mąstymas, ieškojimas, o kurioje sustingimas, aklas senų melų kartojimas. Jis, deja, būdingas ne tik Tau, netikintis jaunuoli; juo serga santvarka, ateistinė valstybė. Vaizduotėje palyginu šią „perrašinėjimų piramidę" su daugybe krikščionių humanistų, kovotojų, filosofų, su ištisais sąjūdžiais, kurie *mąstė, kūrė* — ne kopijavo, ne perrašinėjo, ir kurių dvasiniu palikimu iki šiol tebesimaitina intelektualinis tautų gyvenimas. Ir man kyla mintis, kad Dievas nėra tik žmonių fantazijoje, kad Jis yra bet kokią fantaziją prašokanti Realybė, kuri įdiegė žmogui nenumaldomą troškimą tapti kuo panašesniu į Visagalį ir Amžiną.

Taigi, netikintis jaunuoli, perrašęs tą ateistinį straipsniuką, ar pats susimąstei — kam, kokiam tikslui tas darbas pasitarnaus? Ar nuoširdžiai patikėjai kiekviena ten suformuluota mintim? O ar apie rimtą mąstymą kalba faktas, kad nurašinėji tokius straipsnius, pats neįsitikinęs jų tiesa, nežinodamas elementarių kalbamo dalyko pagrindų? Tai garbės nedaro!

Nereikia per daug skubėti „padėti nusikratyti draugui neteisingų pažiūrų". Pirmiau vertėtų įsitikinti savųjų teisingumu. O tam neužtenka vien propagandinės literatūros studijų. Reikia išgirsti ir priešingos pusės argumentus. Tam galėtų pasitarnauti ir šitokios formos diskusija: rašyk, kritikuok, tik savo galva — ne nurašinėjimais, — o aš atsakinėsiu. Tai praverstų abiejų mūsų tarpusavio supratimui ir dvasinei brandai.

O jeigu šis atsakymas, nespėjus pamatyti nei Tau, nei kitiems, bus nuplėštas nuo sienlaikraščio ir sunaikintas, tai bus dar vienas argumentas mūsų, tikinčiųjų, naudai, įrodymas, kad atviroje diskusijoje ateizmas kapituliuoja, o laikosi tik minties užgniaužimu, laikosi tol, kol gali kalbėti jis vienas, prievarta nutildęs kitaip manančius.

Tikintis Tavo bendraamžis

Atsakymas sienlaikraštyje kabojo gana ilgai. Tik prieš Konstitucijos dieną „netvarką" pastebėjo karščiausias mokyklos ateistų adeptas mokytojas Šidlauskas, ir abu straipsniai tuoj dingo.

EILĖRAŠČIAI
Venacijus Ališas

PARKE RUDENS RYTĄ

Parkas. Medžių pilkuojančios eilės
Darganos pelenais pabarstytos.
Iš dangaus byra ašaros gailios —
Ir vis taip visus rudenio rytus.

Tu pastovi parimęs ilgokai.
Kažin ko taip giliai susimąstęs,
Bet jausmų suvaikyt nebemoki,
Nė jiems tinkamo vaizdo surasti.

Jokio vaizdo. Pilkuojantis plotas.
Rodos širdį į rašalą merktų...
Tik staiga ima lūpos šypsotis,
Kad pasruvusios akys neverktų.

Tu norėtum dabar prisiglausti
Į sustingusią marmuro pozą —
Gal taip žiauriai rudens nebejaustum
Kaip tas ašarom rašantis Kossu.

* * *

Pakelsiu išblyškusį veidą
Ir pats sau sakysiu: „Drąsos!“
Kas žieus saulėtekiu braidė
Be geliančios kojas rasos?

Jie grįš — jie sugrįš vėl prie durų
Ir lauks kaip vaikai alkani
Ir verks tie šešėliai nuskurę
Pastogės gimtos šelmeny.

Su jais pernakt rudenio vėtra
Dar stūgaus už lango ir sius,
Bet saulė vėl kvies pažiūrėti,
Kaip mezga oranžai vaisius.

PRIEŠ VIEŠPATIES VEIDĄ

Spindulių abi kupinas saujas
Tu prieš Viešpaties veidą laikai.
Prasisunkia pro delnus jų kraujas
Ir srovena nei deimantų sraujos —
Juos susirenka žemės vaikai.

ANT KORKOVADO

Ant Korkovado aukštumų,
Po kojų debesis pamynęs,
Tarp žemės ir dangaus žydrynės
Alsuosi laimės artumu.

Ką lopšio pasaka sena
Ir ką svajojimų miražai
Į sielą tik nedrąsiai rašė — Širdis bus tavo kupina.

Į sielą tik nedrąsiai rašė —
Širdis bus tavo kupina.

O nežinosi, kad tada
Ne tau, bailus šiaurės paukšteli,
Bet man ant liūdno dienų kelio
Bus laimingiausia valanda.

POETŲ DALIS

Žinau jau, kodėl tu šypsotis nemoki —
Poetų dalis — tai kančia.
Tad žemėje laimės daugiau neieškoki:
Ji niekad nešildė jų čia.

Sakai: rudens vėtros krūtinę tau plaka,
Kur eiti — dažnai nežinai.
Pakelk tik akis! Aš parodysiu taką,
Kuriuo pats keliauju seniai.

Tiesa: nei ramumo saldaus pažadėti,
Nei laimės aš tau negaliu —
Po mano pėdom tiktai akmens dulkėti
Ir žeidžia aštriau neg peiliu.

Bet jeigu kūrybos tau dieviška puota
Vaidenasi tankiai sapnuos
Ir jei negali paslėpt širdį kraujuotą
Rausvuos savo rūbų šilkuos —

Pakelk tik akis! Nuo baltų pjedestalų
Apolas šypsosis ramus,
Kai esim drauge į tą pasakų šalį,
Kur žvaigždės drauge bučiuos mus...

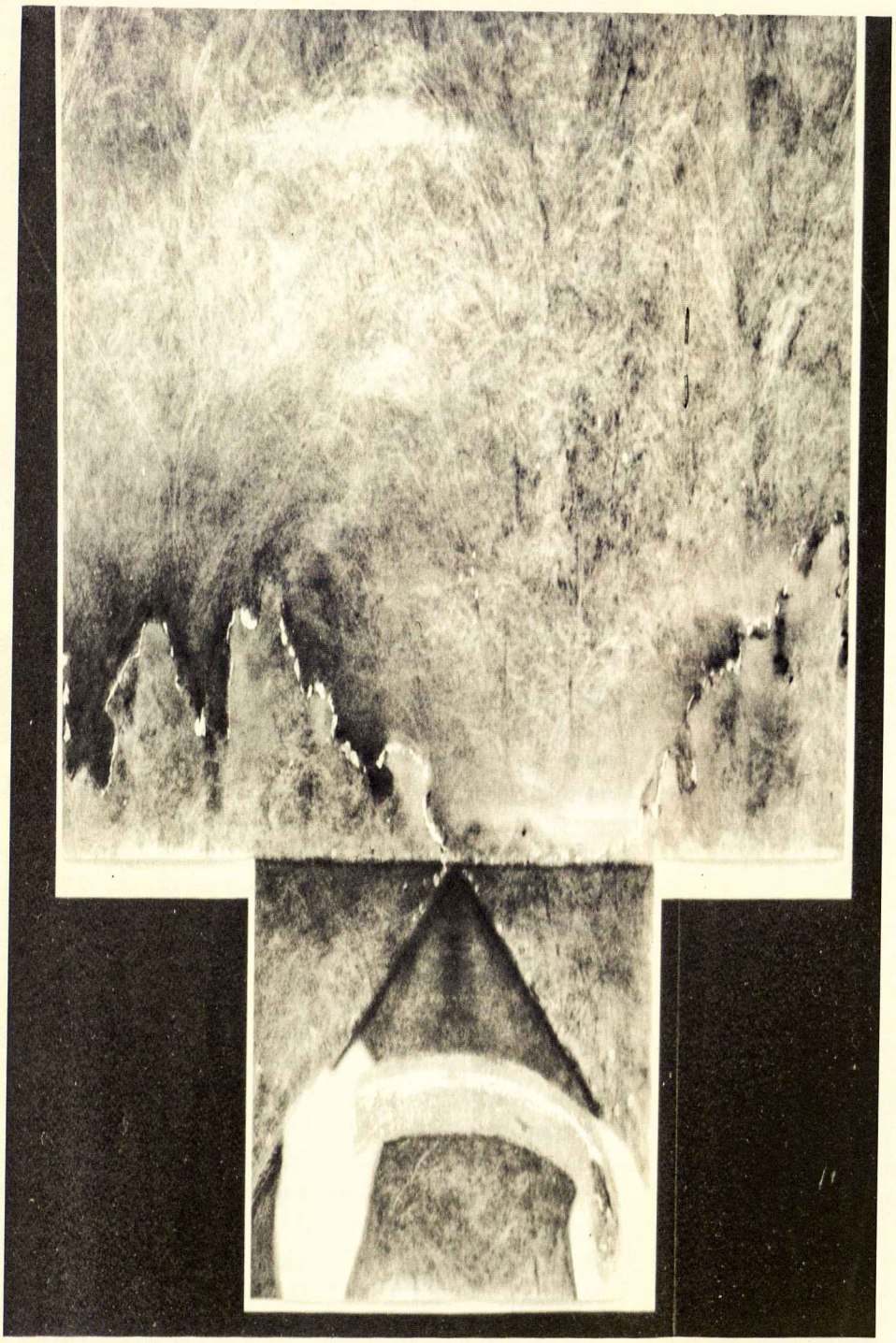

Rasa Arbaitė

Iliustratorė, dailininkė, projektuotoja, Rasa Arbaitė plačiai reiškiasi savo srityje. Dailės bakalaurą (BFA) su specialybe iliustracijos srityje įsigijo 1978 iš California State University. Tais pačiais metais baigė Fashion Institute of Merchandising and Design, Los Angeles. Nuo to laiko atlieka įvairius iliustracijos ir diziano projektus filmų bei rekordavimo studijoms, interjerų projektavimo įmonėms, knygoms ir žurnalams.

Jos dailės kūrybą reprezentuoja The Helen Drue Gallery, Malibu, California, o tekstiles, The Linen Tree, West Los Angeles, „custom interior fabrics" – firma, kuri specializuojasi specialiai interjerams sukuriamose medžiagose.

Užklausta, kodėl tapo ir kuria, ką jai reiškia menas, Rasa atsakė šitaip: „Man kūryba atveria gyvenimą. O taip pat gyvenimas savo netikėtumais veikia kūrybinę srovę. Savotiškai kūryboje tęsiu paveldėjimą. Juntu, kaip gilią žmogaus sielos pareigą: suprasti, pagerbti ir prablaivinti mistišką jėgą. Būdai įvairūs: tapyboje stengiuosi sužadinti tam tikrą bazę, tonų virpėjimą; grafikoj – dramatiškai pasakišką; medžiagų raštų vystymas riša dailę ir pramonę, o drabužio kūryba sujungia kinetišką skulptūrą su spalvos psichologija. Toks išraiškų įvairumas mane imponuoja ir taip pat suderina mano tikslus. Mano gyvenimas – vispusiškas menas. Kuriu, kad tęsčiau tą gyvenimo šoką".

LIETUVOS NACIONALINĖ MUZIEJAUS BIBLIOTEKA

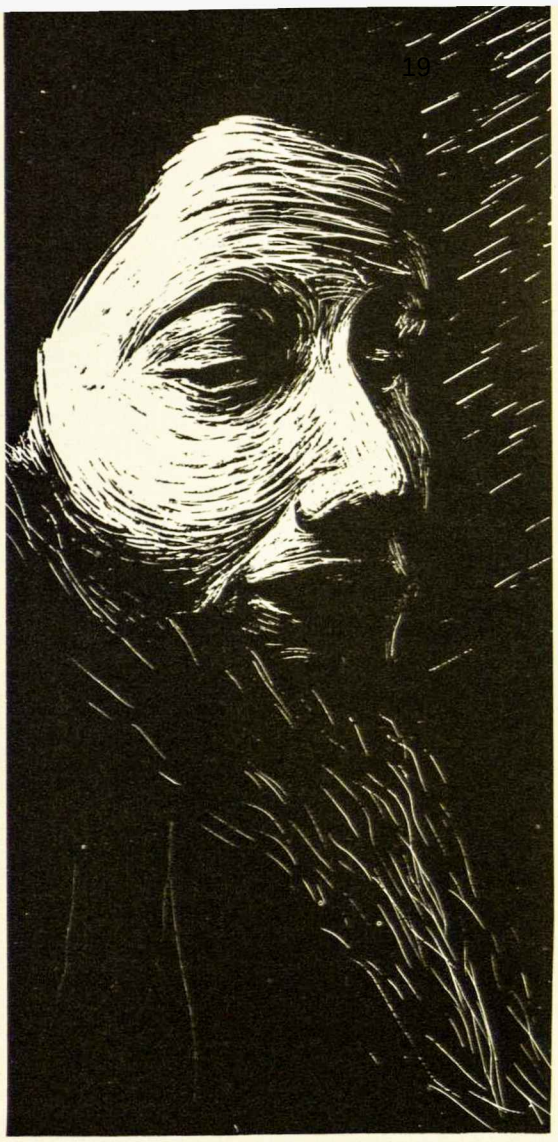

DVI KELIONĖS

Merkinę, kurios miškuose dažnai medžiodavo Vytautas su Jogaila, švintant paliko eilutė rogių. Mačiusieji spėjo, kad keleiviai vargo nepažinojo. Tai sakė apranga, pakinktai ir būrys raitų palydovų, skambinančių ginklais.

Virtinė pasuko tiesiai į pietus, į panemunės kelią, sekantį upę rytine puse. Ši buvo trečia kelionės diena, bet gerai įšerti, dažnai keičiami arkliai bėgo eikliai. Iki Krokuvos — visi į ten vyko — dar liko gal dvylika dienų.

Rogės iš miško beveik neišnerdavo. Žiema buvo įsigalėjusi, vos vos prasidėję 1484 metai. Sniegas lenkė pušų ir eglių šakas. Žvalgykis, džiaukis, — supo pasakų grožio vaizdai, ramino arklių prunkštimas bei pavažų cyptelėjimai, užkliudžius kiečiau suplūktą kelią. Bet džiaugsmas keleivių nelydėjo. Jų tarpe, globojamas susirūpinusios motinos ir jaunesnio brolio, vargo silpnas ligonis.

Dienomis rogėse, naktimis nepatogiose užeigose, — ar pasieks Krokuvą be ilgesnio poilsio, kai sveikata valandomis tirpo? Šaltis kirto net tvirčiausiųjų jėgas. Nuo vėjo žvarbos skilinėjo veidų oda. Nesiliaująs sniego baltumas, ypač miškų properšose, temdė akis. O štai jų tarpe nepagydomas, džiovos prikankintas jaunuolis.

Ir galingieji nėra visagaliai, tylomis gal svarstė palydovai, žarstydami ant apsiaustų byrantį sniegą. Ne koks nors pilies sargas buvo tasai ligonis, ne žemos kilmės karys, bet karaliaus Kazimiero sūnus Kazimieras, turėjęs Lietuvos Didžiosios kunigaikštijos ir Lenkijos sostuose pakeisti tėvą. Jau patyręs valdžioje, nors dar net dvidešimt šešerių metų amžiaus nesulaukęs, tik nustojęs jėgų. Motina Elzbieta, karalienė, imperatoriaus duktė, pametė viltis. Ir galingieji nėra visagaliai, — vėl pradėjo snigti ir šalti, arkliai slidinėjo, o trumpa žiemos diena baigė užgesti. Baigėsi ir miškas. Tolumoje kilo didžiulis kalnas, į sušalusį Nemuną atsirėmęs.

Linksmiau, žirgai, smagiau, žirgai, negailėkite išvargusių kojų, ten Gardinas su iškilminga pilimi. Pasiuntiniai seniai nunešė žinią, kad mūsų lauktų. Prie Gardinės tilto trypčioja su žibintais tarnai, paskubėkite, žirgeliai.

Penkiabokštė Gardino pilis palydoje besimaišančius lenkus erzino grožiu ir garsu. Kalnas, ant kurio išdidžiai stiepėsi, savo dviem šonais brido Nemunu. Šiaurėje jį kalbino Gardinės upelis. Į rytus krito tokie aukšti šlaitai, jog vasarą atrodydavo, kad jais laipiojančios žydų ožkos stovėdavo ant paskutinių kojų.

Žydų Gardinan prigabeno Vytautas. Verslams ir prekybai. Tada buvo Vytauto pilis, Vytauto valia. Nuo senų laikų priklausiusi Trakų kunigaikštijai, ji gynė Kęstučio žmones, saugojo Vytauto karius. Gynė ir kentėjo. Griuvo ir degė. Virto gabalais Nemunan, su savim kryžiuočius vandenin murkdydama. Neseniai, tik prieš aštuonias dešimtis metų, ją Vytautas mūrinę atstatė. Jau niekas tvorų neįveiks, niekas bokštų nepasieks. Iki šiol niekas ir nebandė.

Vyriausias kelvedys, pirmutinėse rogėse įsodintas, šiltais avies kailiniais apmaukšlintas dar prisiminė Vytautą. Tik tądien mintys neturėjo laiko praeičiai, kai vaikystėje jis patarnavo prie Merkinės medžioti atjojusiems pusbroliams, nepaprastos galybės Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Vytautui ir Jogailai, Lenkijos karaliui. Senį, kelių žinovą, graužė karalaičio Kazimiero liga. Greičiau prasisprausti iki Gardinės tilto, o jau tada — karališkieji rūmai.

Štai kas pykino lenkus — jų karalius Kazimieras iš Krokuvos į Gardiną bėginėjo, vis Lietuvon suko. Atsikvietęs tarnus nuo Vilniaus, su jais Krokuvoje lietuviškai šnekėjo. Gardiną paskelbęs

karališkąja pilimi, joje pasistatė prabangius rūmus. Pavargęs ar užpykęs, atvažiuodavo čia ir išbūdavo po mėnesį ar ilgiau.

Diena jau buvo dingusi, arkliai mynė, ausimis karpydami, vargo nusikamavę keleiviai ir palydovai. Tai ką apie ligonį sakyti? Prietemoje degė jo įdubusios akys, nuo sunkaus kosulio raudonavo skruostai, nors visas veidas baltavo, kaip sniegas aplink. Tik motina, tik karalienė, Elzbieta žinojo, kad kosulys jam iššaukia kraują.

Visi manė, kad Gardine pabus gal dieną, gal dvi, tada judės tolyn, į Krokuvą. Bet štai palydovai jau spėjo priragauti midaus, užteko laiko pilies kieme lietuviams su lenkais pasipešti, arkliai atgavo eiklumą kojose, senasis kelvedys išvyko namo, nes Lenkija jam buvo svetima. Tačiau ženklo pasiruošimui niekas nesulaukė. O karališkieji rūmai aptilo, lyg diena virš jų niekados neprašvistų. Tik žymūs pasaulio žmonės nesiliovė lankytis — kunigaikščiai, pirkliai, imperatoriaus atstovai, Romos vyskupai. Išvykdami nesišypsodavo, nesijuokdavo.

Jau beveik tris savaites palyda lūkuriavo. Rūmuose lankėsi išdidusis Žemaičių seniūnas, Jonas Kęsgaila, tačiau ir jis išėjo sulinkęs. Karalienę matyti jam pasisekė, bet moteris neatrodė į karalienę panaši: akys įkritusios, skruostai pamėlę.

Vėl praėjo savaitė. Šalta, žvarbi. Dangus buvo murzinas, net miškų kitoje Nemuno pusėje neįžiūrėjai. Aplink rymojo tyla, tik pilies akmeniniuose patvoriuose spragėdavo malkos laužuose. Dieną ir naktį. Be ugnies sargai galėjo nuo šalčio pavirsti kietais ragais.

Kai jaunesni palydovai, laukimo nuobodulį vaikydami, jau buvo susipažinę su visomis pilies tarnaitėmis, suminkštėjo oras. Tada pro vartus iššoko būrys raitelių, ir pasklido gandas: karalaitis Kazimieras kovojąs su mirtimi, apie jo kelionę Krokuvon nesą kalbos, pasiuntiniai skubiai vykstą tėvui pranešti. Greitai ir pats karalius Gardine atsiras. Ne medžioti, ne ilsėtis. Su sūnum, kuris Lietuvoje jį pareigose vadavo, amžinai atsisveikinti.

Dienos palengva ėjo šiltyn. Sniegas sukiužo, ant Nemuno ledo atsirado vandens. Niekas nedrįso ten užkelti kojos nei pėsčiomis, nei su gyvuliu. Atšuto pakraščiai. Nors naktimis juos vėl užtraukdavo plonas stiklo sluoksnelis, paryčiais suaižėdavo, sunykdavo. Saulė kildavo didelė, raudona, pakopėjusi vėl slėpdavosi už debesų, tačiau retkarčiais dangų aptraukusioje marškoje prasiverdavo skylės, pro kurias kliusteldavo šiluma. Užklupo Užgavėnės. Kitoje Nemuno pusėje, vakaruose, visą dieną skambėjo linksmi balsai, trinkčiojo trobų durys. Tai jaunimas šūkavo, žaidė. Bet Gar-

dino pilyje net ramiesiems buvo nejauku.

Atėjo Pelenų diena, atėjusi praėjo. Ketvirtadienį po jos, tik baigus pusryčius, užplūdo žinia, — mirė Kazimieras, Lietuvos Didžiojo kunigaikščio, Lenkijos karaliaus Kazimiero ir karalienės Elzbietos sūnus. Mokyti atskaičiavo, kad tai buvo 1484 kovo 4 diena. Nemokyti įsidėmėjo — po Pelenų dienos, jau atšylant. Ištuštėjo kiemas, gyventojus apėmė baimė, nes nė vienas pilies žmogus neprisiminė, kad prie jo čia kada būtų miręs karaliaus šeimos narys. Praleido daug pokylių, medžioklėms pasibaigus, matė iškilmingus priėmimus svetimšaliams, bet mirties naujuose rūmuose niekas nelaukė.

Tuojau susirinko būrys kareivių ir, pilies aukščiausios galvos vedini, išjojo pasitikti atvykstančio karaliaus, — niūrūs veidai, nelinksmi arklių žingsniai. Grįžo jau sutemus, paprasti žmonės net rodytis bijojo, tačiau girdėjo pasakojant, kad nuo ilgos kelionės ir skubėjimo karalius buvęs labai išvargęs. Gyvo sūnaus jau neradęs, verkęs karalius.

Kas rūmuose vyko, per naktį žiburiams degant, niekas nesužinojo. Paryčiais žmonės išgirdo poškėjimus, lyg armotos šaudytų. Bėgo prie vartų, žvalgėsi, — tai Nemunas laužė jį dengusius ledus ir antroje pusėje, kur iš rytų atėjusi upė aštria alkūne suka šiaurėn, stūmė juos ant kranto, vertė didelėn krūvon. Atrodė, kad tasai naujas kalnas vakaruose praaugs ir pilį, rytinėje pusėje besistiepiančią, liūdesio apgaubtą.

Kazimieras, jau begalinės ramybės apgaubtas, grįžo karste tuo pačiu keliu, — per Gardinės tiltą, pro Merkinę. Kelionė vyko lėtai, nes graudulys visiems pakirto jėgas. Lietuvos Didysis kunigaikštis, Lenkijos karalius, mirusiojo tėvas, geidė, kad niekados, niekados kelionė nesibaigtų.

Vilnius jų laukė. Džiovos pakirsto jaunuolio karstą padėjo katedros koplyčioje, kurią karalius Kazimieras buvo įsirengęs savo ir savo šeimos narių amžinam poilsiui. Šį karalaitį Katalikų Bažnyčia 1521 metais ypatingai pagerbė: nuo tada jis yra šventasis Kazimieras, nors šventas buvo visą savo amžių.

Vilniaus katedra stovi ir dabar. Bet trūksta išorėje ant jos buvusių šventųjų statulų, viduje nėra švento Kazimiero karsto, nelaikomos mišios. Vilniaus katedra jau ne katedra, bet muziejus. 1953 sovietinė administracija šventojo karstą, čia išbuvusį beveik 500 metų, išgabeno priemiestin.

VS

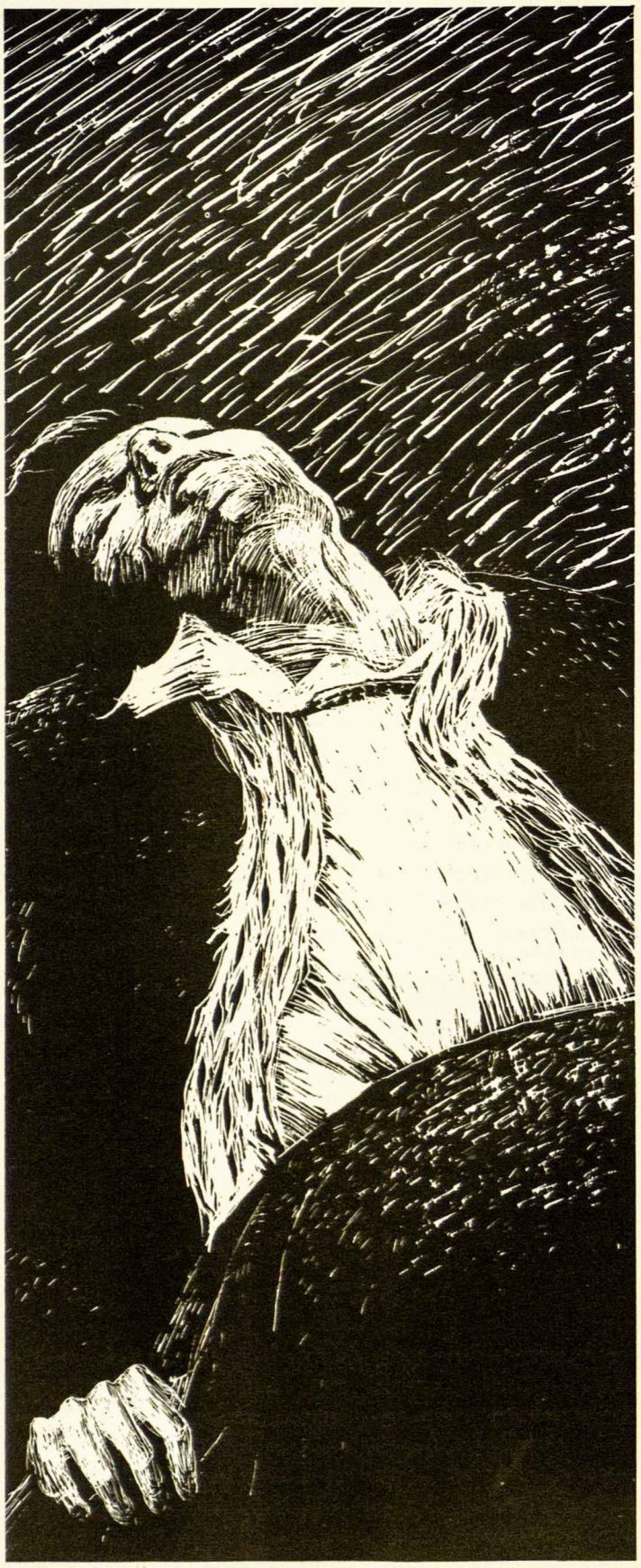

1984 sueina 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties. Lietuviai katalikai šiai sukakčiai ruošiasi. 1984 kovo 4 Romoje vyks religinės iškilmės. Rugsėjo 1 ir 2 Toronte šaukiamas Katalikų kongresas. Jame bus atlikta naujai parašyta opera šentojo garbei. Ruošiama eilė rimtų leidinių.

KNYGOS

RELIGINĖS KNYGOS AMERIKIEČIŲ BIBLIOTEKOSE

1982 m. spalio mėn. 15 d. *Library Journal* 1941-44 psl. išspausdino straipsnį „Do Libraries Get Religion?“, parašytą Karen Gray Miller.

Straipsnis prasideda pripažinimu, kad yra prasidėjęs didelis ir augantis publikos reikalavimas populiarių religinių knygų. Iškyla klausimai: Kaip bibliotekos reaguoja į šį pareikalavimą? Ar jos iš viso žino apie tą pareikalavimą? Kaip šis pareikalavimas įtakoja bibliotekų knygų rinkimą ir pirkimą? Kaip šis religinių knygų populiarumas įtakoja viešąsias bibliotekas?

Library Journal redakcija stengėsi atsakyti į šiuos klausimus. Redakcija paskambino 30 viešų bibliotekų įvairiuose JAV rajonuose.

Redakcija klausė įvairių klausimų. Kai kuriuos čia pateikiu.

Ar bibliotekos yra paveiktos šio naujo pareikalavimo?

Pareikalavimas yra gan didelis, knygas žmonės iš bibliotekų skolinasi. Iš 30 bibliotekų 19 sakėsi, kad jų bibliotekos renka religinėm temom knygas. Aštuonios ne visai noriai atsakė, kad jų bibliotekos perka niekur nerecenzuotas knygas. Dvi bibliotekos atsakė, kad perka didesnėm raidėm spausdintas knygas, nes vyresnieji skolintojai (trumparegiai) yra pagrindiniai tų knygų skolintojai.

Kiek pinigų bibliotekų metinėse sąmatose yra skiriama tokiom knygom?

6 bibliotekos atsakė — mažai
7 bibliotekos atsakė — 1% ar mažiau
6 bibliotekos atsakė — 2-5%
2 bibliotekos atsakė — 10-15%
1 biblioteka atsakė — 15%.

Ar šis pareikalavimas paveikia knygų rinkimo tvarką?

Daugumas bibliotekininkų pastebėjo, kad, palyginus su praeitim, pareikalavimas padidėjo. Tik penkios bibliotekos atsakė, kad pareikalavimas nė kiek nepadidėjo nuo kitų metų. Viena manė, kad susidomėjimas religine literatūra yra tik laikinas reiškinys.

Balansavimas — Ar bibliotekos renka visų požiūrių knygas?

Visi pripažino, kad tai sunku, nes knygos dažnai spausdinamos nežinomų spaustuvių. Knygos dažnai nėra referuojamos bibliotekininkams prieinamuose žurnaluose, tad bibliotekoms tenka jos „aklai“ pirkti.

Vienas bibliotekininkas iš Arizonos maždaug susumavo kitų nuomones: bibliotekos turi pareigą patenkinti publikos pareikalavus. Bibliotekos turi rinkti plačios apimties informaciją. Į tai įeina ir religinė literatūra.

Ar skaitytojai skolinasi religinėm temom parašytas knygas?

11 sakė — mažai
5 sakė — nežinojo (tai reiškia, nesuskirstė skolinamų knygų pagal sritį).
7 sakė — gan dažnai.

Ar visų religijų knygos renkamos?

Bibliotekos stengiasi rinkti knygas iš pagrindinių pasaulio religijų, ir kiek stengia apie mažiau žinomas ar mažesnes.

Visos bibliotekos (30) priima religines knygas kaip dovanas, paaiškindami davėjams, kad visos naujos knygos būna peržiūrimos (kad jos nebūtų labai senos ar kaip nors sužymėtos, ar netinkančios tos bibliotekos rinkimo struktūrai).

Daugumas dovanų — iš „fundamentalist“ religinių grupių: Bahai, Christian Science, Scientology, Ekankar. Tų grupių nariai dažnai atneša ir naujausius tomus, kai išeina nauja serija.

Library Journal apklausinėjimas šiek tiek priveda prie šių išvadų: 30 apklausinėtų bibliotekininkų nuomone, yra pareikalavimas religinėmis temomis knygų; jos yra skolinamos ir skaitomos. Kai kurie JAV rajonai paskiria tų knygų pirkimui daugiau pinigų, negu kiti. Religinės knygos dažnai perkamos, neskaičius individualių knygų recenzijų. Visi bibliotekininkai sutiko, kad stengiasi reprezentuoti visas pasaulio pagrindines religijas, rinkdami knygas savoms bibliotekoms.

SPAUDIMŲ PASEKMĖS BIBLIOTEKOMS

Amerikos Bibliotekininkų sąjunga (American Library Association) kas antrą mėnesį spausdina žurnalą *Intellectual Freedom News letter.* Jame išspausdinta ištraukos iš įvairių šaltinių apie JAV valstijose ir kartais kitur pasaulyje darytus sprendimus apie cenzūrą ir pagrindines demokratines laisves mokyklose, bibliotekose, ir pan. Peržvelgus šį leidinį, paaiškėjo, kiek JAV skiriasi pagal rajonų pažiūras. Tuscaloosa, Alabamoje vienaip mokyklų komitetas daro sprendimus, o Waukesha, Wisconsin — kitaip.

Šis leidinys skiriamas į dalis. „Targets of the Censor“ (Cenzūros taikiniai) surašo knygų, žurnalų, laikraščių, vaidinimų, filmų, radijo ir televizijos pavadinimus, dėl kurių iškilo tėvų ar publikos protestai.(1) Kai kuriais atvejais protestai (pvz. bibliotekose) pavyko; (a) visai knygas nuo lentynų; (b) atskirti kontraversines knygas į nuošalias užrakintas lentynas ar pan.; (c) leisti vaikams skaityti knygas tik su tėvų leidimais. (2) Kitais atvejais yra nutarta, kad cenzūruoti skaitymo ar kitas medžiagas nėra demokratiška.

Ramunė Kubiliūtė.

MŪSŲ MALDA MIŠIOSE

Seniai, labai seniai buvo tokios dienos, kai Mišioms nepaprastai ruošdavomės: šeštadienį vakare gerai vonioje išsimaudydavome, sekmadienį ryte namuose sukalbėdavome tam tikras maldas ir atlikdavome sąžinės sąskaitą, nuo pat ryto nieko nevalgydavome, puošniai apsirengdavome ir, nuvykę į bažnyčią, išpažindavome nuodėmes bei atlikdavome atgailą. Tada ramiai, susimąstę sėdėdavome ar klūpėdavome, laukdami nuo žilos senovės aidinčios giesmės „Pulkim ant kelių", kuria jausmai lyg norėdavo iššokti iš kūno, pakilti į dangų. Ir su visa susirinkusia bendrija nuoširdžiai, kartais net ašaringai, melsdavomės. Tai nepaprastai pamaldu ir gera, bet ne visiems tiko. Buvo ir yra tokių, kuriems toks išorinis elgesys atrodo esąs veidmainiškas. Ir toks nusistatymas *nėra* blogas, nes mes visi turime surasti sau tinkamiausią būdą mūsų Dievui švęsti.

Dabar, jau 20 metų po bažnyčios oficialios atsinaujinimo pradžios, šis išorinis nusižemininimas reiškiasi viešuoju „nepamaldumu". Tai tvarkoj, išskyrus, kad Mišioms nebesiruošiam. Man atrodo, kad Mišios tampa nuobodžios, neįdomios ne vien dėl kunigų ar bažnyčios pakeitimų, bet ypač dėl to, kad mes nepasiruošiame. Kitaip sakant, nors Bažnyčia labai stengiasi reformuoti Mišias, jai reikia žmonių pagalbos dvasiniu savęs atsinaujinimu.

Tad tinka ir dera, ir būtina mišioms įvairiopai pasiruošti. Intelektualiniai Mišioms pasiruošiame, lankydami pamokas, kuriose reforma išaiškinama. Tada suprantame arba nors pradedame suprasti, kodėl naujai daroma. Bet tai ne viskas, nes kiekvienom Mišiom turime dvasiškai pasiruošti.

Vienas būdas — anksčiau išvardintas. Deja, jis netinka visiems. Kitas, labai paprastas būdas, kurį aš vartoju Mišioms pasiruošti, turėdamas mažai laiko, tai savo santykių su Dievu ir žmonėmis apmąstymas. Aš apgalvoju, kaip man sekėsi su malda, mąstymu, Šv. Rašto įjautimu. Pagalvoju, ar Dievas man kokių ženklų neatsiuntė man ką nors pasakyti. Nuotykius suskirstau į tris grupes: geri, nieko ypatingo ir blogi. Įsidėmiu kraštutinumus. Tada ištyriu, kaip man sekėsi su žmonėmis, t.y., kokius santykius su jais turėjau. Vėl suskirstau santykius ir įsidėmiu kraštutinumus. Šį pasiruošimą baigiu padėkos, atsiprašymo ir prašymų malda. Šiam pratimui reikia penkių minučių. Blogiausiu atveju bandau prisiminti, kodėl reikia Dievui dėkoti. Tai galima atlikti per 2-4 minutes.

O mąstymas — ne viskas. Jį būtina atlikti maldos rėmuose. Tai reiškia pradėti maldele, prašant Dievo pagalbos susikaupti ir galvoti. Keliaudamas per savo praeitį vedu pokalbį, pvz., „Jėzau, man sekėsi garsiai sukalbėti saulės giesmę šį rytą. Tai gerai". Baigiant svarbu išlaikyti balansą, ypač nenukrypstant į nuodėmingąją pusę. Susitaikymo sakramentas skirtas nuodėmėms.

Retkarčiais tyčia surandu daugiau laiko apmąstyti išganymo istoriją, t.y., Dievo-žmonių santykių kelią nuo Adomo, per Abraomą, per Mozę ir per Jėzų. Ketvirtoji eucharistinė malda turi šio išganymo santrauką, tai ją retkarčiais pavartoju. Kai esu laisvesnis, bandau su šv. Raštu rankose tiksliau pereiti tą istoriją. Nežiūriu, ką Dievas padarė, bet ką Dievas *mums* (ar man) padarė. Esu įsitikinęs, kad kiekvienas žmogus gali save matyti kiekvienam išganymo istorijos žingsny. Klausimas „Kaip šis įvykis ar geroji naujiena padeda mano būklei?" padeda save surasti šioje istorijoje.

Toli gražu neišvardinau visų būdų, kaip pasiruošti Mišioms. Žinau, kad mano siūlomi būdai visiems neįtiks ir ir nepatiks. Jie ir neturi būti visiems priimtini. Aš pats nenoriu, kad visi jais naudotųsi. Tik prašau, kad neturinys būdo pasiruošti Mišioms pamėgintų šiuos du siūlymus. Jei nepavyks — tvarkoj. Ieškokite kito būdo, Jums asmeniškai priimtino, pasiruošti mišioms. Bet ieškokite, jei dar neturite!

Vilius Dundzila

ŠOKOLADINĖ TIESA

Mintys susipažinus su John Donne kūryba

Kas? Aš. Sėdžiu ir mąstau. Ką? Gyvenimo prasmę šokolodinio saldainio minkšto vidaus erdvėje. Lyg kokiam makabriškam eilėraštyje analizuoju karamelės sultį ir lipnumą, lygindama juos su savo samprata. Klausimas — kiek riešutų yra pasaulyje? Atsakymas — keli kiekviename kąsnyje, keli kiekviename galvos apsisukime. Galva apsvaigusi zvimbia lyg būtų bitės joje korius įsirengusios nešti karamelės saldumą. Lekia jos su sultimis per ausis, per burną, nosį, akis į pasaulio vidurį. Kaip galva suskausta triukšme... Tyla... Nusipurtau ir vėl sau valgau. Kandu tą dinamišką pasaulio saldainį — obuolį. Sau jį pati nusiskyniau, nelaukiau, kol man kas jį pasiūlys. Cha, cha, cha! Nusijuokiau ta mintim, niekas net man neturėjo siūlyt... Atsikosėjus apsižvalgau. Ne, niekas nežiūri į mane po tokio atsiliepimo. Gal ir gerai, ar ne? Nors išmintingam juokdariui ir reikia klausytojų, bet neišmanėliui žmogui geriau, kad kiti neanalizuotų jo gyvenimo klaidų.

Tirpsta rankoje šokoladas, karamelė dreba savo skystume, riešutai lyg salos plaukia tame vandenyne. Įkišu pirštą į savo sukurtą pasaulį, pabakstau sultį ir laukiu seizmografinio pasikeitimo saldainio paviršiuje. Nusilaižiau pirštą ir sėdžiu patenkinta savo paviršutiniška galybe. Prakaituojanti musė alsuodama įzvimbia į mano sutirpusį pasaulį. Pirmas mano žemės gyvūnas, pagalvojau aš. Kaip gerai bus jam gyventi riešutų saloje ir gerti karamelės saldumą. Dar taip begalvodama, net nepastebėjau, kaip žuvo pirma pasaulio musė — įklimpusi paskendo ji cukruje. Nesupratau kodėl. Saldumas turbūt buvo per gardus. Nusivylusi savo pasauliu, paėmiau popierėlyje šokoladinę karamelės išskydusią, limpančią masę ir išsitepiau rankas saldumu, riešutais ir muse. Laukiau savo ištirpimo vidudienio saulėje. Vėl atlekia bitės ir beieškančios nektaro nedelsdamos suka į mano pusę. Nešdamos nuo rankų sultis, galingai zvimbia galvos korin. Skausmas. Užsiėmus ausis, užmerkiu akis, ieškodama tamsos.

Rita Bureikaitė

CLEVELANDO MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ ANKETOS REZULTATAI

Užpildyta 1982 spalio 23 d. susirinkime

Clevelando Maironio kuopos vadovybė. Sėdi: G. Barzdukas — narys, J. Paulius — iždininkas, S. Bankaitytė — korespondentė, V. Staniškis — sekretorius, R. Balčiūnas — vicepirmininkas, D. Barzdukas — pirmininkas, stovi globėjai: Z. Kripavičiūtė, N. Balčiūnienė, G. Kijauskas, SJ — dvasios vadas, L ir A. Kazlauskai.

Ką tu savo gyvenime atsiekei dvasiniu augimu?

Esu nusprendęs savo tikėjimą ir kaip aš į gyvenimą/religiją žiūriu — G.B.

Nieko ypatingo; einu į bažnyčią. — R.B.

Sunku yra man pasakyti, ką aš atsiekiu savo dvasiniu augimu, nes man religija yra labai sumaišyta. — T. B.

Aš, be abejonės, tikiu į Dievą. Tikiu, kad aš su juo esu susisiekęs maldoje. — A. A.

Esu krikščionis, bandau įgyvendinti savo tikėjimą. — V.S.

Aš suprantu Bibliją ir save geriau. — L.B.

Prisiartinau daugiau prie Dievo, suprantu Šv. Raštą geriau. — D.K.

Dvasiniai aš nelabai daug atsiekiau. Aš gal einu į bažnyčią, bet aš nelabai prisijungiu prie Mišių. Taip pat aš kartais nesielgiu kaip reikėtų. (Nepasirašė.)

Išmokau apie Dievą. — A.K.

Tiesiai dabar aš tikrai galvoju, kad aš turėčiau daugiau prisiartinti prie Dievo. — M.P.

Aš dabar žinau daugiau apie Dievą, daugiau apie dvasią. — P.S.

Ką tu savo gyvenime atsiekei kaip lietuvis, lietuvaitė?

Nepadariau visko ko norėjau, bet man nepatogu kalbėti lietuviškai ir daryti dalykus lietuviškai. — G.B.

Mano atsiekimas yra lietuviškos minties išlaikymas. — J.P.

Einu į mokyklą ir kalbu, skaitau ir rašau lietuviškai. — R.B.

Aš norėčiau savo lietuvybę išlaikyti, bet ne kaip daug iš senų žmonių, pvz. kaip tas naujas paminklas — aš maniau yra didelis pinigų išmetimas, nes tas niekam nepadeda. — T.B.

Jaučiu pareigą išlaikyti lietuvybę ir realistiškai žiūriu į Lietuvos persekiojimą. — A.A.

Moku gerai lietuviškai ir didžiuojuosi savo kilme. — V.S.

Aš lietuviškai atsiekiau labai daug. Aš kalbą gerai žinau ir dalyvauju daugumoj lietuviškų organizacijų (skautai, ateitininkai). — R.B.

Suprantu lietuvių kalbą, papročius ir t.t. — L.B.

Bendrauju su lietuviais, domiuosi lietuvių veikla. — D.K.

Kaip lietuvis, aš manau, kad aš gan daug atsiekiau. Aš žinau gan daug apie Lietuvą ir jos kalbą. Aš sakausi, kad esu lietuvis. (Nepasirašė.)

Išmokau lietuviškai ir einu į mokyklą. — A. K.

Kaip lietuvaitė, man rodos, kad aš jau atsiekiau gan gerą supratimą apie savo tautą. — M.P.

Aš moku daugiau lietuviškų žodžių ir daugiau stengiuosi lietuviškai kalbėti. — P.S.

Ką tu savo gyvenime atsiekei kaip ateitininkas?

Prisidėjęs prie valdybos ir mėginu pridėti kiek

galiu. — G.B.

Aš manau, kad aš ir visi kiti, kurie prisijungia prie kuopos veiklos, esame labai svarbūs kuopai, nes kuopa bando narius mokyti, ir kiekvienas galime iš viens kito ką nors išmokti. — J.P.

Nieko daug; esu valdyboj. — R.B.

Kaip ateitininkas aš tik norėčiau būt aktyvus. — T.B.

Kaip ateitininkas pajutau gilesnę pareigą išlaikyti lietuvybę ir kitiems padėt tą atsiekti. — A.A.

Išmokau kaip geriau įgyvendinti savo lietuvybę, susidraugavau su dauguma lietuvių kituose miestuose. — V.S.

Suprantu gan gerai ateitininkų veiklą ir kodėl jinai yra organizacija. — L.B.

Prisijungiau prie ateitininkų, dalyvauju stovyklose, kursuose ir t.t. — D.K.

Kaip ateitininkas tai yra sunku pasakyt. Aš mėginu įgyvendinti principus ir įsijungti į kuopos veiklą. (Nepasirašė.)

Išmokau, kaip lietuviai yra persekiojami už savo religiją. — A.K.

Kaip ateitininkė aš tik galiu sakyti, kad čia pirmi metai, kad aš tikrai dalyvauju veikloje. — M.P.

Aš suprantu daugiau ką ateitininkai daro ir ką jie sako daryti. — P.S.

Ką tu savo gyvenime atsiekei kaip pradžios mokyklos ar gimnazijos mokinys?

Viską padariau ką norėjau. — G.B.

Lavinau savo protą. — J.P.

Kaip mokinys irgi nedaug, tik mokinaus. — R.B.

Esu surinkęs daugiau žinių apie gyvenimo sritis ir esu išmokęs kaip į save žiūrėti, kaip žiūrėti į savo gyvenimą. — A..

Gerus pažymius, susidraugavau su dauguma žmonių. — V.S.

Kad reikia daugiau dirbti negu Junior High, daugiau dalykų yra gyvenime negu mokykla. — L.B.

Mėginu mokytis kuo geriau ir suprantu, kad visas mano sunkus darbas man atneš naudos mano gyvenime. (1-6) Mėginau gerai mokytis ir labai svarbu man buvo susidraugauti. (7-13) Daugiau mėginau neišsišokti, bet vis tiek mėginau taip pat gerai mokytis.

Dabar — žiūriu į mokslą daug rimčiau, nes labai svarbu. — D.K.

Aš esu gimnazijoje ir kiek tik galiu įsijungiu į mokyklos veiklą.

Aš visados mėginau įsijungti į mokyklos veiklą ir dabar.

Galiu daugiau išmokti apie pasaulį. — A.K.

Man rodos, kad aš jau daug išmokau ir gan gerai. — M.P.

Yra labiau įdomu ir yra daugiau užsiėmimų. — P.S.

Ką tu nori atsiekti? Ko nori iš gyvenimo?

Noriu būti patenkintas ir patogiai gyventi. Noriu turėti darbą, kuris man yra įdomus ir duoda man džiaugsmo. Aš jaučiu, kad ką tik bedaryčiau, darysiu sėkmingai. — G.B..

Aš noriu, kad žmonės, apie mane galvodami, galvotų tik gerus dalykus. — J.P.

Gerą šeimą, darbą ir namą. — P.Z.

Aš noriu eiti į kolegiją ir turėti milijoną dolerių. Iš gyvenimo aš noriu gero ir rimto laiko ir šeimos — R.B.

Gyvenime aš norėčiau ką nors gero atsiekti. Gal todėl aš nusistatęs prieš branduolines (nuclear) jėgaines ir ginklus, nes man atrodo, kad šitas mūsų gyvenimą pagadina. — T.B.

Noriu būti žymus biznierius ir taip pat turtingas. Pinigais tada galėčiau pradėti įvesti svarbias gyvenimo reformas pasaulyje. — A.A.

Boriu būti sėkmingas ir džiaugtis gyvenimu (enjoy life). Noriu išlaikyti savo lietuvybę ir sukurti lietuvišką šeimą. Noriu pradžiuginti kitus žmones savo veiksmais. — V.S.

Aš nesu tikras dar, bet aš galvojau studijuoti muziką. Aš esu vienoj „Rock" grupėj, ir mes gan gerai grojam, bet aš dar tiksliai nežinau, ar aš noriu savo gyvenimą praleisti mušdamas būgnus. Aš galvojau žaisti futbolą, bet mano dešinysis kelias yra sužeistas ir aš negaliu sportuoti iki po Kalėdų atostogų. Aš noriu turėti gan didelį namą ir daugiau pinigų negu man reiktų tik pragyvenimui. Jeigu aš turėčiau progą būti milijonierius, aš nemanau, kad norėčiau juo būti. Aš noriu tik ilgo ir gan smagaus gyvenimo. — Rimas B.

Būti geras žmogus ir kaip nors turėti gerą darbą, šeimą, pinigų ir Dievo meilę. — L.B.

Aš noriu atsiekti viską, ką tik galiu pasiekti gyvenime. Aš noriu būti ir gyventi kaip geras krikščionis svarbiausiai, nes aš manau, kad be Dievo sunku bet ką atsiekti. — D.K.

Aš norėčiau atsiekti vidinį pasitikėjimą, džiaugsmą ir pasitenkinimą. Iš gyvenimo aš noriu ką tik galėčiau gauti. (Nepasirašė).

Gerą gyvenimą. Būti geresnis lietuvis ir katalikas, ir gauti gerą darbą. — A.K.

Aš noriu savo gyvenime atsiekti pora dalykų: (1) užbaigti mokslą su gerais pažymiais, (2) prisiartinti daugiau prie Dievulio, (3) turėti šeimą (gal), (4) išlaikyti savo lietuvybę. — M.P.

Aš noriu dalyvauti daugiau mokykloj. Aš noriu sužinoti daugiau apie visus dalykus, kurie yra man įdomūs. — P.S.

Kur tu matai savo vietą kuopos veikloje? Kas svarbu, kas nesvarbu?

Būti žmogus, kuris yra „velnio advokatas". Kritikuoti mintis, padaryti jas įvykdomas kuopos srityje, prisidėti prie diskusijų ir vairuoti mašiną į susirinkimus. — G.B.

Galėsiu vairuoti. — J.P.

Vicepirmininku. Man svarbu kuo daugiau įtraukti žmones į susirinkimus ir dalyvauti juose irgi. — R.B.

Aš manau, kad visi, kurie diskutuoja ir prisideda prie kuopos, turi didelę vietą kuopoje. Man atrodo, kad viskas, apie ką mes kalbame kuopos susirinkimuose, yra svarbu, nes tas mus daugiau sudomina kuopa. — T.B.

Pasiūlyti įvairių įžvalgų į gyvenimo klausimus ir taip pat klausimus, liečiančius lietuvių visuomenę, ypač parapijos visuomenę. — A.A.

Aš manau, kad turiu daug dalyvauti mūsų kuopos veikloje ir duoti gerą pavyzdį kitiems moksleiviams. Man atrodo, kad yra svarbu palaikyti ryšius su kitų miestų moksleiviais ir dalintis savo įdėjomis su jais. Aš manau, kad nėra labai svarbu kalbėti apie ateitininkų praeitį, bet yra svarbiau žvelgti į ateitį ir kalbėti apie dalykus, kurie yra aktualesni. — V.S.

Žmogus, kuris padės kada nors su valdyba. — L.B.

Kuopoj prisidedu prie susirinkimų — dalyvauju daug daugiau, negu anais metais. Galiu padėti kuopai su idėjomis. Maistas — man labai lengva pavaišinti, ir t.t. Svarbu rimtai pasikalbėti ir padiskutuoti, bet taip pat svarbu pabendrauti ir iškylauti ir praleisti smagiai laiką. — D.K.

Aš manau, kad galėčiau padėti kuopai bet kur, kur reikėtų pagalbos. Su maistu man ne problema. Su vežimu — kai pradėsiu vairuot, galėsiu padėt. Kas svarbu — parodyt, kad mes veikiam. Nesvarbu — žaisti lauke (bet smagu) ir valgyt McDonald's (bet skanu). Dalyvaut ir ateiti į visus parengimus. Kalbėti apie lietuvius Amerikoje ir Lietuvoje. — A. K.

Man rodos, kad yra svarbu, kad aš dalyvaučiau kuopos veikloje. — M.P.

Aš noriu padėti ateitininkams ir dalyvauti. Man svarbu, kad mes darome gerą ir kad įdomu. — P.S.

VEIKLA

Clevelando moksleiviai atsisveikina su globėju Andrium Razgaičiu.

Clevelando moksleiviai po susirinkimo Lino Balčiūno kieme.

CLEVELANDO MAIRONIO KUOPOS VEIKLA

Clevelando Maironio kuopa pradėjo savo 1982—83 metų veiklą spalio 2 d. Nariai susirinko pas Laną Vyšnionytę po lituanistinės mokyklos pamokų. Visi pirma gardžius pietus pavalgė, o tada įvyko pirmas naujų veiklos metų susirinkimas. Vincas Staniškis pakalbėjo apie lietuvių veiklą Clevelande bei kituose miestuose. Jis išdalino laikraščio iškarpas ir nuotraukas visiems pažiūrėti. Jis savo kalboje paminėjo šiuos įvykius: lietuvių demonstraciją Kalifornijoj prie prancūzų ambasados, sendraugių stovyklą Kennebunkporte ir Kalifornijos moksleivių stovyklą. Toliau kuopos pirmininkas Danius Barzdukas kalbėjo tema „Ateininkų reikšmė ir principų įgyvendinimas". Danius išreiškė mintį, kad turime giliau analizuoti organizacijos praeitį ir rimčiau klausyti jos principų. Jis galvoja, kad lietuvybės išlaikymas yra svarbus, bet gal turime bandyti dvasinį kūną daugiau ugdyt. Po Daniaus kalbos sekė diskusijos. Bandėme, nuspręsti, katras principas svarbiausias — tautiškumas ar katalikiškumas. Nutarėme, kad abu svarbūs ir vienas negali veikti be kito. Po diskusijų visi nuvyko į parką pasportuoti.

Antras susirinkimas įvyko pas Liną Piliūną spalio 23 d. Vincas Staniškis vėl pakalbėjo apie

lietuvių veiklą. Jis pranešė apie Neringos moksleivių stovyklą, Rasos ir Pauliaus Ragų ir Lionės ir Andriaus Kazlauskų vestuves (abejos Čikagoje), „Ateities" balių Čikagoje ir Gintos Palubinskaitės straipsnį „Drauge" apie jaunimą sendraugių stovykloje Dainavoj. Kuopos globėja Nijolė Balčiūnienė tarė trumpą žodį, skatindama moksleivius kitiems pranešti apie Lietuvos padėtį. Gytis Barzdukas kalbėjo tema „Ką reiškia būti kataliku". Jo pagrindinės mintys: 1) katalikiškumas yra meilė, 2) yra kelios paviršutiniškos gairės, pagal kurias mes veikiame, 3) yra svarbu duot pagarbą kitų įsitikinimų žmonėms. Po Gyčio kalbos padiskutavome šią temą.

Trečias susirinkimas įvyko lapkričio 13 d. Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje. Susirinkę nariai buvo labai laimingi — jie turėjo progą dalyvauti pokalbyje su rašytoja Aurelija Balašaitiene. A. Balašaitienė yra „Vilniaus pilies legendos" libreto autorė. Šį veikalą stato Čikagos Dainavos ansamblis. Ji taip pat neseniai išleidus savo knygą „Susitikimas pamary". A. Balašaitienė labai įdomiai pakalbėjo apie tinkamą temą — rašymą. Ji paminėjo dvi rašymo rūšis — kūrybinį ir nekūrybinį. Nekūrybinio rašymo yra dvi rūšys: 1) pasakojimas — pasakyt kitiems ką nors, ko jie nematė, 2) mintimis rašymas — perdavimas savo minčių. Ne visi turi talentą kurti, bet mokėti rašyt (atpasakoti ar perduoti savo mintis) privalo visi. Kiekvienas inteligentiškas žmogus turi mokėti išreikšti savo mintis. Rašydamas turi turėt planą ir vaizdą galvoje ir perduoti kitam vaizdą ir nuotaiką. A. Balašaitienė pasiūlė šitokį rašymo planą: 1) Kodėl klausimą diskutuoju? 2) Kaip jį aiškinu? 3) Kokias išvadas siūlau išspręsti klausimą? Ji sakė, kad nėra taisyklės dėl rašymo ilgio — vienas per 10 minučių parašo, o kitas per 10 dienų. Ji davė šį pasiūlymą ateičiai: turėti vieną susirinkimą, į kurį visi atsineša savo parašytą temą, straipsnį, atpasakojimą ar reportažą — šiuos rašinius išdiskutuoti — galime rasti paslėptų talentų.

A. Balašaitienė taip pat pakalbėjo apie „Vilniaus pilies legendą". Ji sakė, kad kiti žmonės ją įtikino, kad ji gali libretą parašyti. Šis libretas buvo pats sunkiausias darbas jos visam gyvenime, ir truko aštuonis mėnesius parašyti.

Per šį susirinkimą Vincas Staniškis taip pat pakalbėjo apie lietuvių veiklą. Jis paminėjo pokalbį su A. Balašaitiene „Drauge", „Grandinėlės" šokių grupės koncertą Detroite, Kolumbo dienos kursus Putname, Clevelando Dievo Motinos parapijos laisvės paminklo šventinimą ir „Ateities" jaunimo šventę Čikagoje. Šią dieną atsisveikinome su buvusiu mūsų kuopos globėju Andrium Razgaičiu, kuris išvyko į New Yorką.

Maironio kuopos narių mažas būrys ketvirtą kartą susirinko gruodžio 5 d. Dievo Motinos parapijoje. Šiame susirinkime pirmą kartą dalyvavo Andrius ir Lionė Kazlauskai, nauji mūsų kuopos globėjai. Andrius ir Lionė sutiko būti globėjais, kai Andrius Razgaitis išvyko į New Yorką ir dirba kartu Balčiūniene ir Zita Kripavičiūte. Andrius ir Lionė yra labai nuotaikingi ir įdomūs ir daug prisidėjo prie mūsų susirinkimo ir jį pragiedrino. Manau, kad visiems nariams patiks dirbti su jais.

Per šį susirinkimą Lana Vyšnionytė pakalbėjo apie praėjusius Kalakursus Dainavoje. Ji paminėjo lektorius, jų temas ir pakalbėjo apie kursų programą. Ponia Balčiūnienė trumpai pakalbėjo apie įdomų straipsnį „Drauge". Jis pasakojo apie Airių katalikų maldas už Lietuvą. Tai mums parodo, kad kitos tautos rūpinasi Lietuvos padėtimi.

Savo kalboje apie lietuvių veiklą Vincas Staniškis paminėjo naująjį „Ateities" numerį, Dainavos ansamblio „Vilniaus pilies legendą" (buvo pastatyta Clevelande gruodžio 4-tą), ir Dainos Kamantaitės ir Sauliaus Čyvo vestuves Čikagoje. Jis taip pat truputį ilgiau pakalbėjo apie Arvydą Saboną, Rusijos krepšinio rinktinės „žvaigždę".

Toliau sekė diskusijos apie „Vilniaus pilies legendą". Kuopos nariai, kurie dalyvavo šiame pastatyme, pasidalino savo įspūdžiais. Andrius Kazlauskas iškėlė šį klausimą: „Ar turime remti visą lietuvišką veiklą, prastą bei gerą?" Dalis narių galvojo, kad reikia remti visą lietuvišką veiklą. Kita dalis galvojo, kad neverta remti prastesnių parengimų. Pagaliau pasiekėm šią išvadą: gerus parengimus reikia kaip galima daugiau remti, o prastesnių parengimų vertę patys turime nutarti. Susirinkimą užbaigėm papuošalų darymu žiemos kursams.

Vincas Staniškis

SENDRAUGIŲ SĄJUNGOS CENTRO VALDYBA Los Angeles

ASS centro valdybos posėdis įvyko š.m. sausio mėn. 9 d. Evangelinos Kungienės namuose. Po skanių vaišių Dalilė Polikaitienė religiniame įvade kalbėjo apie Dievo karalystę. Perskaičius ir priėmus pereito posėdžio protokolą, pirmiausia buvo svarstytas naujos religinių apmąstymų knygelės inteligentijai parūpinimas. Prel. Petras Celiešius apsiėmė šį reikalą išsamiau patyrinėti, kad kitą kartą būtų galima galutinai apsispręsti.

Pirmininkas Jonas Valukonis ilgiau sustojo prie „Draugo" kultūriniame priede tilpusių vertingų pasisakymų apie II-jį Vatikano suvažiavimą. Daugiausia laiko buvo skirta ateinančios vasaros sendraugių stovyklos Dainavoje surengimo reikalams. Apie tam tikslui padėtas pastangas plačiai pranešė Saulė Palubinskienė. Stovykla bus rugpiūčio mėn. 7-14 dienomis, jos vadovas — Vytautas Šoliūnas, o ji pati — programos vedėja. Prel. Petras Celiešius sutiko būti kapelionu. Pirmininkas pasižadėjo visas smulkesnes žinias paskelbti „Draugo" ateitininkų skyriuje, kai viskas bus sutarta.

Dėl tolimų kelionių dažnumo Evangelina Kungienė pasitraukė iš iždininkės pareigų, kurias perėmė Jonas Motiejūnas. Visi sendraugių skyriai yra todėl prašomi finansiniais reikalais rašyti jo adresu: 555 N. Beachwood Dr., Los Angeles, CA 90004.

Posėdžio pabaigoje dar buvo

trumpai užsiminta apie šv. Kazimiero 500 m. sukakties minėjimą, tačiau nieko konkretaus nenutarta. Dalilė Polikaitienė sutiko atstovauti valdybai greitai skelbsiamo jaunimo dramos konkurso vertinimo komisijoje. Pirmininkas pasišovė surinkti $500 iš Los Angeles sendraugių konkurso premijoms, kitus $500, paskiriant iš ASS iždo, tačiau sprendimas paliktas sekančiam kartui.

Jonas Motiejūnas

MOKSLEIVIŲ ŽIEMOS VEIKLA
Los Angeles

1982 m. gruodžio 12 d. visa Los Angeles ateitininkų šeima susirinko kasmetniam Kalėdų susirinkimui. Kaip ir anais metais, susirinkimas buvo laikomas dr. Brinkio gražiuose namuose. Mamytės buvo suruošusios gardžių užkandžių. Pasivaišinę visi suėjome į vieną didelį kambarį, kur buvo suplanuota graži programa. Studentai ir kun. Celiešius gražiai visiem papasakojo apie įvairius lietuvių papročius ir apie Kalėdų reikšmę. Užbaigėm susirinkimą Kalėdinėmis giesmėmis. Po programos moksleiviai buvo suruošę smagių žaidimų jaunučiams ir jauniams. Kol moksleiviai saugojo jaunučius, tėveliai ir vyresni turėjo progos dar pasivaišinti ir pasikalbėti. Po žaidimų moksleiviai ir studentai apsikeitė dovanomis. Jaunučiai nebuvo užmiršti. Kiekvienas gavo gražią suvyniotą dėžutę, kurioje buvo pilna saldainių. Išvažiavome iš Kalėdinio susirinkimo, nekantriai laukdami sekančio.

Rima Navickaitė

APIE SKYRYBAS
Los Angeles

1982 m. spalio 9 d. įvyko susirinkimas Navickų namuose, susirinkimo tema buvo skyrybos. Buvo diskutuota įvairios priežastys, kodėl dviejų draugų/draugių draugystės subyra. Buvo labai įdomu paklausyti kitų nuomones apie tėvų ir draugų skyrybas. Visi rimtai klausėmės, kaip mūsų kuopos nariai pasidalino savo patirtim. Susirinkime irgi diskutavome ateinančius susirinkimus ir įvairias stovyklas, kur kuopos nariai planuoja lankyti. Buvo smagu kalbėti apie pereitos vasaros stovyklas. Po įdomaus susirinkimo buvo vaišės, kurios, rodos, patiko. Susirinkime dalyvavo 12 narių.

Rima Navickaitė

Los Angeles moksleivės M. Palubinskaitė ir D. Trotmanaitė.

JAUNIMO KONCERTAS ADELAIDĖJE
Australijoje

Jaunimui pasirodyti su talentinga programa Tautos šventėje jau yra įprasta. 1982 m. rugsėjo 9 d. į Šv. Kazimiero parapijos salę suėjo daug.

Moksleivių ateitininkų pirm. Sietynas Kubilius lengvu ir prasmingu žodžiu paruošė klausytojus, kaip jie turėtų žiūrėti į scenoje pasirodantį jaunimą, kur žiūrovai ir jaunimas sudaro vieną didelę lietuvišką šeimą.

Pirmosios scenon išėjo jauniausios „Eglutės“: Lina Jablonskytė, Birutė Stalbaitė, Audra Paškevičiūtė, Loreta Jablonskytė, Aldona ir Nijolė Bernaitytės, vadovaujamos Nemiros Stapleton. Jos padainavo ne taip jau vaikiškas dainas: „Mylim savo tėvynę“, „Lakštingalėli“ ir „Tėvynės maršas“.

Po jų Dana Kalibataitė gražiai ir su žymia interpretacijos pastanga pianinu paskambino tris dalykėlius. Ji iš klausytojų sulaukė šilto įvertinimo, ypač, kad ji dar tokia jaunutė, skaisčiaveidė, geltonplaukė ir nedrąsi!

Loreta Jablonskytė, deklamuodama Maironio „Pavasarį“, stengėsi priduoti eilėraščiui tinkamo jausmų polėkio; jei poezija jai „bus prie širdies“ — sulauksime naujos deklamuotojos.

Tradiciniame talentų koncerte pirmą kartą dalyvavo Vanessa Playford, buv. stalo teniso čempionės, Aldonos Snarskytės 15-kos metų dukra, pirmu pasirodymu paskambino Haydno „Sonatą“, o antroje programos dalyje — pagrojo smuiku du ilgokus kūrinius: Leclier „Sonatą“ bei Weber „Air Polonaise“. — Ji yra muzikos mokyklos mokinė.

Po Vanessos scena užsidarė, kad būtų paruošta „Jūratei ir Kastyčiui“. Kol dekoratoriai patylomis triūsėsi, šioj pusėj užuolaidos Andrius Dunda retorizavo apie poetų, Lietuvos ir išeivijos lietuvių pastangas saugoti Tautos gyvybę, kuri tegali būti gyva tik per sąmoningas kiekvieno asmeniškas širdis. Šią aštrių minčių koncentraciją Andrius netikėtai užbaigė su skardžiu iššūkiu, klausytojus staiga paklausdamas: „Ar Lietuva gyva jūsų širdyse?!“

Maironio baladę skaitė trys: Irena Petkūnaitė, Lina Jablonskytė ir Jonas Kazla, o gyvame paveiksle „veikė“ Audra Milen ir Andrius Dunda. Dekoracijas puikiai pagamino Povilas Kazla.

Anita Baltutytė pianinu pateikė Beethoveno „Valsą“ ir Ilinski'o „Lopšinė Berceuse“. Skambindama be gaidų, Anita prisistatė kaip pažangi muzikė, kurios pirštai ir gabumas tikrai draugavo su pianinu!

Linas Pocius padeklamavo Švalkaus „Esi man didelė“, bandydamas ir klausytojus įtraukti į apmąstymą, poetinius žodžius vystydamas tarsi pasikalbėjimą.

Pirmosios programos dalies

paskutinis dalykas — deklamacija „Kęstučio mirtis“, kurią netikėtai su nepaprastu subrendimu ir laikysena scenoje atliko Dana Baltutytė. Pakilioje vakaro nuotaikoje užuolaidos atsidaro aksominio juodumo scenai, kur kairėje pusėje kiek aukščiau nuo žemės tarsi kritusioje kovoje liekanos, apšviesti „kalba“ raguotas šalmas, skydas ir kario kalavijas. Kitos šviesos skirtos judančiai-veikiančiai deklamatorei. Įkalintas Kęstutis meta paskutinį žvilgsnį į Lietuvos ir sūnaus Vytauto istorinius uždavinius ir galimybes. Tokio rimto ir dailaus atlikimo net teatras „Vaidila“ gali jaunimui pavydėti!

— „Kęstučio mirtis“ parašyta nežinomo autoriaus Lietuvoje.

Po 20 min. pertraukos pirmieji pasirodė „Žilvino“ šokėjai, duodami keletą mišrių ir mergaitėms skirtų šokių. Tada šioje užuolaidos pusėje naujausias „Eglių ir žalčių“ pasakos skaitymas, kuriame paaiškėja, kad šiom dienom daugeliui lietuviačių žalčiai buvo įlindę į marškinių rankoves, ir iš daugelio lietuvių mergaičių gavę sutikimus gyventi pagal užsienietiško žalčio pageidavimus. Tačiau Tautos šventėje apsižiūrėjusios padarę klaidas. Skaitė pranešinėtoja Regina Pranckūnaitė.

Lino Pociaus skambinimo pianinu buvo malonu klausytis, nes sugebėjo įtraukti ir klausytojų jausmus į savo muzikinį pergyvenimą. Gaila, kad tik vieną dalyką pasirinko mums duoti.

Regina Pranckūnaitė skaitė — deklamavo Putino „Pavasario paradą“. Tuoj scenon atėjo Petras Račkauskas ir, palydimas akomp. Mary Warnecke, padainavo vokiškai, savo motinos kalboje, ir angliškai. Nors ir gražiai dainavo, nors ir stengėsi žiūrovai būti jam nuoširdūs, betgi kai vėliau jis dar kartą atėjo su angliškom ir lietuviškom dainom, tai po „Mergužėle miela“ klausytojai jį liete-apliejo katutėmis!

Krėvės „Daina apie arą“ buvo trijų skaitoma: Irena Sabeckienė, „Žilvino“ vadovo žmona, Jonas Mockūnas, jaun. radijo valandos vadovas, ir Robertas Sabeckis, Bruno brolis, kiekvienas sau būdingu jausmingumu perskaitė dramatišką nelaisvėn patekusio galingojo aro skaudų likimą.

Darius Kalibatas pasirinko ilgą ir sunkią Mozart „Sonata in C“, kurią atliko nedvejodamas ir likdamas tikru ligi galo. Sietynas Kubilius puikiai padeklamavo Baltakio „Baladę apie vagą“ ir Putino „Mano pasaulį“.

Ateitininkų sendraugių vicepirm. dr. Vita Bardauskaitė padėkojo programos dalyviams ir žiūrovams, o ALB apyl. valdybos narys jaunimo reikalams Bruno Sabeckis pasveikino jaunimą ir pasidžiaugė už jo tokias gražias ir darnias pastangas bendruomenės gyvenime.

Bendrai paėmus, tai buvo netikėto gražumo ir turiningumo jaunimo koncertas, laikytinas reta ir skoninga dovana bendruomenės kultūrai! Man nežinoma, kiek ir kaip vyresnieji padėjo jaunimui pasiruošti šiam nepaprastai pavykusiam vakarui, tačiau kaip iš programoje tilppusių pranešimų aišku, jog senimas nedalyvavo nei viename programos reiškinyje! Sceną tvarkė Ramunė Varnaitė-Fielghouse ir Petras Kazla; šviesas — Paulius Rupinskas; programos dalyvius surinko Sietynas Kubilius, programos turinį sustatė visas jaunimas! Net koncerto dalyviams padėkos buvo pareikštos asmenų, dar neturinčių trisdešimt metų. Ar ne puiku?!

Elena Bulienė

Iš „Tėviškės aidų“, 1982.X.9 d.

TRUMPAI

Philadelphijos, New Yorko ir Washingtono studentai ir jaunieji sendraugiai 1982 m. gruodžio 11 d. suruošė susirinkimą dr. Jono Dunčios namuose. Susirinkimo metu dr. Petras Kisielius, jr., papasakojo ir parodė skaidres iš savo darbo misionierių ligoninėje Afrikos Kenijoje.

JAUNUČIAI-JAUNIAI

Toronto jaunučių ir jaunių kuopų susirinkimai įvyko vasario 5 d. Lietuvių Vaikų namuose.

Chicagos Pr. Dielininkaičio jaunučių kuopos tradicinis Kaukių vakaras įvyko vasario 6 d. Švč. Mergelės Marijos parapijos salėje. Gaja Pemkutė pravedė žaidimus ir ratelius.

Chicagos priemiesčių Partizano Daumanto jaunučių kuopos susirinkimas įvyko vasario 6 d. Ateitininkų namuose Lemont, IL.

MOKSLEIVIAI

Clevelando Maironio kuopos susirinkimas įvyko 1982 m. spalio 2 d. Lanos Vyšnionytės namuose. Vincas Staniškis kalbėjo apie lietuvių veiklą Clevelande, o kuopos pirm. Danius Barzdukas kalbėjo tema „Ateitininkų reikšmė ir principų įgyvendinimas“.

Los Angeles Vyt. Mačernio kuopos susirinkimas įvyko 1982 m. spalio 9 d. Navickų namuose. Susirinkimo tema — „Skyrybos“.

Vokietijos vysk. M. Valančiaus kuopos susirinkimas įvyko 1982 m. spalio 19 d. Vasario 16-tos gimnazijos patalpose. Susirinkimo metu Algis Sodonis ir Marytė Balaišytė kalbėjo apie ateitininkų įkūrimą ir ideologiją. Kuopos valdybą sudaro šie asmenys: Marytė Šmitienė (globėja), Algis Sodonis (pirm.) ir Marytė Balaišytė (sekr.).

Clevelando Maironio kuopos susirinkimas įvyko 1982 m. lapkričio 13 d. Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje. Rašytoja Aurelija Balašaitienė kalbėjo apie rašymą ir apie „Vilniaus pilies legentą“.

Hamiltono prez. A. Stulginskio kuopa 1982 m. gruodžio 5 d. suruošė prieškalėdinį bazarą. Kuopos valdybą sudaro šie asmenys: Rūta Kamaitytė (pirm.), Edis Labuckas (vicepirm), Elytė Budininkaitė (ižd.), Dana Grajauskaitė (sekr.) ir Laima Skvereckaitė (narė).

Clevelando Maironio kuopos susirinkimas įyko 1982 m. gruodžio 5 d. Dievo Motinos parapijoje. Lana Vyšnionytė kalbėjo apie „Kalakursus“ Dainavoje.

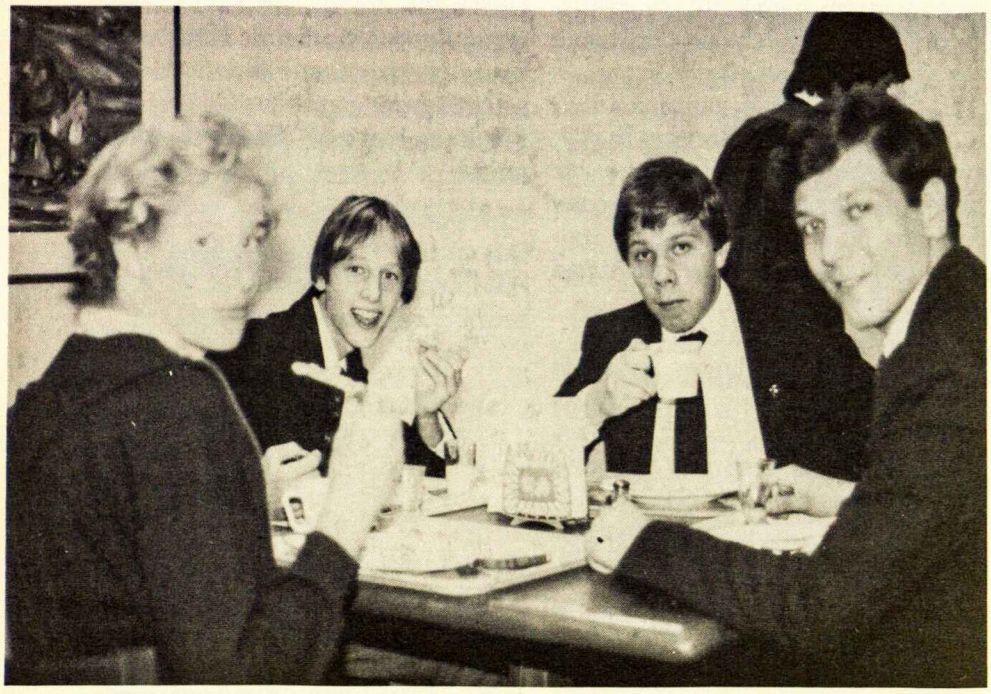

Iš kairės: Andrius Lileika, Andrius Janušas, Vytas Sužiedėlis ir Algis Lukoševičius pusryčiauja kartu Moksleivių ateitininkų kursuose Putname spalio mėn. 1982 m.

papročius. Po to moksleiviai pravedė žaidimus jaunučiams ir jauniams.

New Yorko Marijos Pečkauskaitės kuopos susirinkimas įvyko sausio 15 d. Kultūros Židinyje.

Chicagos priemiesčių prez. A. Stulginskio kuopos slidinėjimo iškyla įvyko sausio 16 d. Alpine Valley, WI.

Toronto St. Šalkauskio kuopos susirinkimas įvyko sausio 16 d. Prisikėlimo parapijos patalpose.

Chicagos kun. Alf. Lipniūno kuopos susirinkimas įvyko sausio 23 d. Rūtos ir Rimos Stropučių namuose. Raminta Pemkutė kalbėjo apie kūrybą, o Rima Stroputė tema „Išpažinties naudą tikintiesiems".

Chicagos priemiesčių prez. A. Stulginskio kuopos susirinkimas įvyko sausio 28 d. Arėjo Užgirio namuose. Susirinkimo dienotvarkėje — pasitarimas apie artėjančią kuopos šventę.

Cicero vysk. M. Valančiaus kuopos tradicinis vakaras įvyko vasario 5 d. Šv. Antano parapijos salėje. Meninę programos dalį atliko dainuojančių žemaičių moterų trio.

Toronto St. Šalkauskio kuopos susirinkimas įvyko vasario 6 d. Prisikėlimo parapijos patalpose.

Chicagos kun. Alf. Lipniūno kuopos Spurgų balius įvyko vasario 11 d. Jaunimo centre. Programoje — vaidinimas „Silkių sonata".

STUDENTAI

New Yorko studentų draugovės susirinkimas įvyko sausio 15 d. Kultūros Židinyje.

Toronto studentų draugovės susirinkimas įvyko vasario 20 d. Prisikėlimo parapijos patalpose.

SENDRAUGIAI

Los Angeles sendraugių skyriaus susirinkimas įvyko 1982 m. lapkričio 28 d. Jono ir Onos Motiejūnų namuose. Susirinkimas buvo skirtas rašytojo Bernardo Brazdžionio poezijai.

Ateitininkų sendraugių skyriaus centro valdybos posėdis įvyko sausio 9 d. Evangelinos Kungienės namuose. Susirinkimo dienotvarkėje — svarstymas apie naujos religinių apmąstymų knygelės parūpinimą ir diskusijos apie vasaros sendraugių stovyklos suruošimą Dainavoje.

Sendraugių šeimų stovykla Dainavoje bus rugpiūčio 7-14 d.

LAIŠKAI

Iš stovyklautojų laiško ateitininkų federacijos vadui

Dėkoju už dėmesį ateitininkams S. Paulyje. Su Arvydu turėjom progos išmokti daugiau Lietuvos istorijos, liaudies tautosakos. Taip pat galėjom mūsų ateitininkiškai veiklai daugiau gyvybės duoti. Ačiū labai.

Milda Remenčiūtė (Studentė)

Dėkojame Federacijos vadui, kad atsiuntė mūsų ateitininkų stovyklai vadovą. Praleidome kartu su juo 9 dienas Lituanikoje. Ši stovykla dar kartą sustiprino mūsų veiklą Brazilijoje, sujungė mus ateitininkiškon draugystėn ir atnaujino mūsų ryšį su pasaulio lietuviais, kad ir mes, ateitininkai, visuomet dirbtume ir kovotume dėl Lietuvos.

Andrius Valavičius
(Studentas)

Geriausias būdas įgyvendinti ateitininkiškus principus sekti gerą pavyzdį. Tokį pavyzdį visuomet mums duoda Ateitininkų Federacija, mumis rūpinasi ir stengiasi kuo daugiausia mums padėti. Mes, Brazilijos ateitininkai, dėkojame Ateitininkų Federacijai, ypač jos vadui Juozui Laučkai, kad atsiuntė stovyklai vadovauti studentą Arvydą Žygą.

Robertas Jonas Saldys (Studentas)

Ši stovykla buvo geriausia iš visų, kuriose aš dalyvavau. Aš išmokau labai daug svarbių dalykų apie ateitininkus ir Lietuvą.

Arvydas Žygas su visu savo draugiškumu ir meilumu buvo motivacija, kuri mums buvo labai reikalinga. Esame labai dėkingi, kad jis atvažiavo. Puoselėjame viltį, kad Jūs dar kitą kartą atsiųsite Arvydą į Braziliją, dėl to, kad jis čia paliko labai daug draugų.

Nida B. Remenčiūtė (Moksleivė)

Noriu padėkoti Federacijos vadui, kad vis rūpinasi atsiųsti mūsų stovykloms vadovus. Per juos stovyklose daug dalykų išmokau. Per juos daug išmokau apie lietuvišką kultūrą, daug naujų dainų, Lietuvos istorijos ir daug ateitininkų istorijos ir ideologijos.

Onutė ir Paulė Tatarūnaitė (Moksleivė)

Esu labai patenkintas, kad Arvydas suorganizavo kitonišką stovyklą. Stovyklos programa buvo labai gera ir linksma. Norėčiau daugiau dienų su juo pasilikti ir daugiau išmokti.

Aleksandras Remenčius (Moksleivis)

Ačiū už visa, ką išmokom apie Lietuvą, už džiaugsmą ir linksmumą, kurį mums suteikė stovykla ir jos vadovas. Ačiū už visa, ką geriau supratome. Už atgaivintą dvasią ir nuotaiką ir už visa kita.

Stasiukas Žūtautas (Abiturientas)

Dėkojam už Arvydą ir visas kultū ines dovanas, kurias jis mums atvežė.

Celijus Kaminskas (Moksleivis)

Trūksta žodžių padėkoti Ateitininkų vadovams už rūpestį S. Paulo ateitininkais. Ypatingai norėčiau padėkoti, kad šiemet atsiuntė Arvydą. Jis mums paliko didelį žinių bagažą ir ateitininkišką atgimimą.

Nilza Guzikauskaitė (Studentė)

Dėkoju Jums, Federacijos Vade, už rūpestį Brazilijos ateitininkišku jaunimu. Tiek kartų jau mums atsiuntėte žmones, kurie padėjo mums išmokti daug naujų dalykų iš ateitininkų ideologijos ir Lietuvos tradicijų.

Doglas Saldys (Studentas)

Labai ačiū, kad šiais metais atsiuntėte Arvydą ir kitais metais kitus. Visi jie mums padėjo daug ką išmokti.

Audris Tatarūnas (Moksleivis)

Dėkoju už progą pažinti Arvydą. Jis mus išmokė daug naujų dalykų. Jis man labai patiko. Niekad nemėgau paskaitų, bet dabar pradedu mėgti. Už visa tai, ką mums suteikėte, tariame nuoširdų ačiū.

Audra Remenčiūtė (Moksleivė)

Žodis Australijos ateitininkams

Ateities žurnalo vyr. redaktorius kun. dr. Kęstutis Trimakas prieš kurį laiką iškėlė mintį išleisti vieną žurnalo numerį, skirtą Australijos ateitininkams. Įsikūrę, gyvenantieji Sydnėjuje, Melbourne ar Adelaidėje, ateitininkai sendraugiai turi sudarę savo būrelius. Čia veikia ir moksleivių ateitininkų kuopelės, yra ir studentų. Neabejoju, kad po vieną kitą, gal ir keliolika ateitininkų yra Perthe, Brisbanėje ir kitur. Negirdėti, kad jie ten būtų sudarę savo ateitininkiškus vienetus. Lygiai taip pat niekas nėra bandęs suskaityti, kur, kada ir kiek ateitininkų yra priglaudusios Australijos kapinės. Tačiau Australijos „Ateities“ numeriui reikėtų žinių apie vienus ir kitus. Taigi ir kreipiuosi į visus po plačiąją Australiją išsisklaidžiusius pavienius ateitininkus prašydamas prisistatyti Ateitininkų Federacijos įgaliotiniui Juozui Stapanui, parašyti jam, kada, kur ir kokioje mokykloje ar universitete priklausė tokiam, ar kitam ateitininkiškam vienetui. Laukiu žinių ir apie mirusius ateitininkus.

Taip pat kviečiu visus, kur begyventumėte, ką beveiktumėte, jei dar neskaitote, užsiprenumeruoti ir skaityti Ateitininkų Federacijos leidžiamą žurnalą „Ateitis“. Kadaise Lietuvoje ji buvo skirta tik moksleiviams ateitininkams, dabar, apjungusi ne tik moksleivius, bet ir studentus bei sendraugius ateitininkus, ji yra tapusi katalikiškos — lietuviškos orientacijos mėnesiniu žurnalu. Vyr redaktoriaus kun. dr. K. Trimako ir kitų redaktorių kolektyvo rankose „Ateitis“ išaugo į šaunų, imponuojantį žurnalą. Straipsnių mintys aktu-

alios, gyvos, judrios. Daromos išvados aiškios, kultūringos, pagaunančios. Daug nuotraukų, gausu žinių-žinu-čių apie moksleivius, studentus, sendraugius. Kad ir toliau vieni nuo kitų gyvendami ir gal net nesusitikdami, skaitydami „Ateitį" pajusime ateitininkų gyvenimo ir veiklos gaivų pulsą. „Ateities" prenumerata metams $7. Užsiprenumeruojant rašyti:

Juozas Polikaitis,
7235 S. Sacramento Ave.
Chicago, IL 60629, USA

Jei pageidautumėte, — sutinku patarpininkauti.

Tikiuosi, visi ateitininkai susidomėsite iškeltomis mintimis. Laukiu atsiliepiant. Laukiu prašomų žinių. Rašyti:

Juozas Stepanas,
146 Morgan Ave.
Edwardstown, SA, 5039.

Iš *Tėviškės aidų,* 1982.X.23

Neseniai radau savo pašto dėžutėje atsiųstą „Ateities" premiją. Ačiū labai!

Kartu su kitais laimėtojais širdingai dėkoju. „Ateities" premija yra tikras paskatinimas jaunimui kurti.

Pats džiaugiuosi, kad matosi tiek daug pažįstamų veidų, laimėtojų tarpe.

Su linkėjimais,
Gytis (Liulevičius)
Bonn, Vakarų Vokietija

Nuoširdus ačiū jums už jūsų laišką. Jis mane, labai nudžiugino savo nuostabiom žiniom, kad laimėjau antrą vietą „Ateities" konkurse. Savo mintimis dalyvausiu iškilmių vakare.

Dėkinga jums,
Bernadeta Abromaitytė
Torontas, Kanada

Nuoširdžiai dėkoju Ateities jaunimo konkurso komitetui, kuris man paskyrė pirmą premiją 19-30 m. srityje už straipsnį „Ryškieji kovotojai už žmogaus teises Lietuvoje".

Esu be galo dėkinga, kad mano darbą taip teigiamai įvertinote.

Laikau save laimingu žmogumi, nes turiu progą pilnu laiku dirbti tokį lietuvišką darbą, kuris mane įgalina arčiau susipažinti su dabartinės Lietuvos būkle.

Ši premija bus dar kitas akstinas man toliau rašyti šiuo opiu klausimu „Ateities" žurnale bei kitataučių tarpe.

Su pagarba,
Gintė Damušyte

Labai ačiū už „Ateities" premijas, už veiklos aprašymus ir apsakymą. Labai džiaugiuosi gavusi šią garbę.

Garbė Kristui!
Ginta Palubinskaitė
Huntington Beach, Calif. JAV

Nuoširdžiai dėkoju už premiją. Malonu bendrauti su „Ateitimi", kuri padeda ir paskatina kurti ir grožėtis.

Dar kartą tariu ačiū ir linkiu sėkmės Jūsų darbuose.

Visu nuoširdumu,
Rimas Lukošiūnas

Labai dėkoju jums už premiją veiklos aprašymo srityje. Planuoju premiją panaudoti — pridėti prie kelionės į Ateitininkų žiemos kursus, Dainavoje. Ačiū, kad išspausdinote visus mano aprašymus, ir norėčiau bandyti sukurti ką nors verto jums atsiųsti į „Atžalos" skyrių.

Milda Palubinskaitė
Huntington Beach, Calif, JAV

Labai dėkojame už premijas. Tai buvo maloni, netikėta staigmena.

Daina ir Rasa Tijūnėlytės

Siunčiame auką „Ateities" jaunimo konkursui paremti.

Džiaugiamės, kad Jums taip puikiai vyksta suburti jaunimo pastangas katalikiškai ir lietuviškai minčiai ugdyti.

Visuomet su Jumis
Dr. A. ir K. Juzaičiai
Plymouth Meeting, PA, JAV

Toronto Ateitininkų tėvų komitetas per praėjusį susirinkimą nutarė finansinei paremti jūsų vedamą Ateities konkursą.

Sėkmės jums ir toliau tęsti šį prasmingą lietuviško kūrybinio jaunimo darbą.

A. A. Slivinskas

Sveikinu Jus išrinkus naujus „Ateities" konkurso laimėtojus. Siunčiu 100 dol. „Ateities" konkurso premijoms. Tikiuosi, kad jaunimas supras Jūsų pastangas organizuojant „Ateities" konkursus ir redaguojant šį žurnalą ir savo uoliu bendradarbiavimu užtikrins tolimesnį šio žurnalo tobulėjimą.

Jonas Dėdinas
Pittsford, N.Y., JAV

Mielas redaktoriau, kun. dr. Trimakai,

Iš patirties, MAS CV gerai žino kokie gabūs tie mūsų Moksleiviai. Norėdami įvertinti jų darbą ir pastangas, siunčiame Jums šimtą dolerių auką, kaip pirmąją premiją Moksleiviui, 1983 metų Ateities Jaunimo konkurse. Mes prašome šios sumos nepadalyti — paskirti visą sumą laimėjusiam pirmą vietą. Manome bus paskatinimas kiekvienam moksleiviui imti plunksną į rankas ir pripildyti lapą popieriaus savo mintimis, ypač kas liečia jų veiklą metų bėgyje...

Jūsų Kristuje,
Daiva Barškėtytė
MAS CV, Chicaga

Premijoms
iš Philadelphijos moksleivių

Philadelphijos moksleivių vardu siunčiu jums 25 dol. *Ateities* premijų išlaidoms. Šiuos pinigus aukojame iš mūsų pelno, kurį uždirbome iš mėnesinių kavutės pardavinėjimų po šv. Mišių sekmadieniais.

Šiais metais nauja valdyba yra šios sudėties: pirm. Algimantas Česonis, sekr. Tomas Danta ir ižd. Paulius Kazakauskas.

Algimantas Česonis

Pasaulio lietuvių jaunimo stovykla

Penktojo Lietuvių Jaunimo Kongreso (V PLJK) stovykla įvyks š. m. liepos 4-10 d. Oberlin College, apie 50 mylių nuo Clevelando, Ohio. Rengėjai mano, kad dalyvaus apie 600 lietuvių jaunimo iš 12 kraštų. Stovyklos Techninės Ruošos komisijai ir Stovyklos Programos komisijai sutiko vadovauti Rusnė Kasputienė ir Birutė Bublienė.

V PLJK Studijų dienos įvyks š.m. liepos 11-21 d. Trent University prie Toronto. Numatyta, kad dalyvaus 120 atstovų iš 12 kraštų. Be atstovų dalyvaus stebėtojų grupė: V PLJK Ruošos komiteas, Studijų Dienų Techninės Ruošos komisja, PLJS valdyba bei kiti. Tad Studijų dienose iš viso dalyvaus apie 200 asmenų.

Nauji Ateities prenumeratoriai

Ateitį ėmė prenumeruoti: J. Aleksonis (Sherman, Texas), Z. Augaitienė (Delhi, Ont. Canada), E. Binkis (Plymouth Meeting, Pa.), kun. P. Celiešius (Santa Monica, Calif.), J. A. Česoniai (Cinnaminson, N.J.), N. Gedgaudaitė (Newhall, Calif.), A. Gilvydis (Evergreen Park, Ill.), T. P. Girnius (Altadina, Calif.), Z. R. Girniūtės (Westfort, Mass.), P. Kazakauskas, E. Sušinskas (Philadelphia, Pa.), A. Kazlauskas (Cleveland, Ohio), G. Kubilius, G. Sližienė, Malcinskienė, D. Pocius, B. Stalbaitė, P. Stepanas, L. Varnas, G. Vasiliauskienė (Australia), Pr. Naujokaitis (River Edge, N.J.), R. Pliuškonytė (Huntington Valley, Pa.), R. Prišmutaitė (La Crescenta, Calif.), E. Radvenis (Los Angeles, Calif), R. Šlapkauskas (Glen ellyn, Ill.), J. Valaitienė (Brydges, Ont. Canada), R. Valis (London, Ont. Canda), L. Zerr (Glenside, Pa.), dr. A. Malcanaitė-Grinienė (Pittsburgh, Pa.). Sveikiname naujus *Ateities* prenumeratorius.

Nauja tautodailės knyga

LITHUANIAN EASTER EGGS, paruošė dai. Ant. Tamošaitis. Išleido Lietuvių Tautodailės Institutas. 1982 m. 216 psl. su 1870 iliustracijų. Knygos kaina Kanadoje — 23 dol. ir 1.50 persiuntimo išlaidų. Už Kanados ribų — 19 JAV dol. ir 3 dol. poersiuntimui. Užsisakyti Lietuvių Tautodailės Institutas, 243 S. Kingsway, Toronto M6S 3V1, Canada. (Lietuviškoms mokykloms viena kopija dovanojama, kitos kopijos — 4 dol. pigiau).

Atsiųsta paminėti

Pranas Naujokaitis. SAULĖLEIDIS. Eilėraščiai. Viršelį ir skyrių vinjetes piešė dail. Paulius Jurkus. Išleido „Darbininkas". Spaudos darbus atliko Tėvų Pranciškonų spaustuvė, Brooklyne. 72 psl. Kaina 4 dol.

Klemensas Jūra. KAUBURĖLIAI. Eilėraščiai, 1945-1981 m. Išleido Mūsų Lietuva, 1982 m. Brazilijoje. 150 psl. Kaina nepažymėta.

Valė Marcinkonytė. TILTAS PER NERĮ. Dviejų šeimų garbingam atminimui. Viršelį piešė Julytė Neverauskaitė-Vasiliūnas. Atspausta „Draugo" spaustuvėje. 133 psl. Kaina nepažymėta.

TĖVYNĖS SARGAS. 1982, Nr. 3. Red. P. Maldeikis. Leidžia Popiežiaus Leono XIII Literatūrinis Fondas. Šiame numeryje rašo J. Virpša, J. Varnas, P. Stravinskas, dr. K. Šidlauskas, M. Anciškis, A. Viliušis, J. Kairys, K. Tautkus ir kt.

SUBATOS VAKARĖLĮ. Lietuviškas dainynėlis su gaidomis. Išleido Vokietijos Lietuvių Jaunimo sąjunga. 1982. Sol. V. Hermanaitė surašė gaidas. A. Grinienė paskirstė pagal jas skiemenimis žodžius. Ž. Vilčinskaitė-Grodbergienė paruošė viršelį, o M. Šmitienė sutvarkė rankraštį spaustuvei. 118 psl. Kaina 7 vokiškos markės (3,5 dol.).

ALp(LKA)1786
1983, Nr.5

90.725.232